

DIRVA

THE FIELD

Nr. 49
Birželio-June 23, 1958
Cleveland, Ohio

Gyvenimas šiandieninėje Vengrijoje

Tankais ir ugnimi sugniužę 1956 m. sukilimą, rusai Vengrijos sieną tyla laikinai uždaryta Vakarų korespondentams. Tik visai neseniai vienam jų aplinkinių kelių pasisekė aplankyti Budapeštą ir grįžti į Vakarų, paskelbti savo įspūdžius. Čia spausdiname būdingesnes jų ištraukas:

Rašau šiuos žodžius traukiny, išvažiuodamas iš Budapešto. Pirmą kartą pasisekė aplankyti kraštą, kurio kraujo pirtį, sukelia raudonosios armijos tankų ir artilerijos, teko savo akimis matyti ir pergyventi.

Dvidešimtį kartų per aštuoniolika mėnesių prašiau įvažiavimo vizos, dvidešimtį kartų komunistai mano prašymą atmetė. Tik prisijungus prie italų grupės, kuriai buvo leistas vienos savaitės griežtai kontroliuojamas pasivažinėjimas po Vengriją, mano pavarde kažkaip prapirgo pro valdininkų kontrolę, ir man pasisekė įvažiuoti...

Dabar aš puikiai suprantu, kodėl komunistai neduoda vizų Vakarų laikraščininkams. Vos tik mūsų traukinys pervaziavo Austrijos-Vengrijos sieną, tuojau jį apsupo automatiniais pistoletais ginkluoti kareiviai. Kai kurie jų įsiveržė į vagonus ir šliaužėjo, lempomis pasišviesdami, po apačia. Kam? Mums iškilmingai buvo pareikšta: "Turime gaudyti šnipus ir sutrukdyti ginklų kontrabandą!"

Vengrijoje šiandien nesijuoikiama, net nesišypsoma. Pilniausiose restoranuose kalbama patydomis, negarsiausiai už bičių žvimbimą. Baisioji AVO, slaptoji policija, Rusijoje paruošto pulkininko Gulya Horvath pilnai atstatyta. Tik dabar ji nebeturi savos uniformos, dėvi kariuomenės aprangą, be to, praplėsta 5,000 valdininkų, nešiojančių civilius drabužius. Vieniukos aukštų baltas pastatas, kurio viršuje prikabinata didžiulė, kurvinai raudona žvaigždė, stovi ant Dunojaus kranto. Paklausiau vadovą, kas jame yra. "Vidaus reikalų ministerija", — atsakė ir nutilo. Daugiau nėsakė nė žodžio.

Iš tikrųjų šis pastatas su plieninėmis grotomis languose, su draudimu sustoti ties juo, su automatiniais pistoletais ginkluotomis sargybomis, yra naujoji AVO būstinė. Senoji, kurią 1956 m. spalio laisvės kovotojai puolė veik plikomis rankomis, ir žiauriesiems teroro mašinoms nariams kelia per daug nemalonių atsiminimų: šimtai nekenciamų AVO policininkų tuomet buvo iš tų rūmų ištempti ir čia pat, palangėse, pakarti.

Vengrų mentalitetas šiandien man primena plakatus, įspėjančius saugotis trafiko nelaimių. Kiekvieną, net ir komunistą, lydi nematomas arešto šešėlis, tarytum paveikslas su šūkiu: "Atsargiai! Tai gali ir tau atsitikti!"

Csepel saloje, kurioje kadaise laisvės kovotojai atlaikė sunkiausius bombardavimus, buvusių kareivinių batalionų AVO dabar įrengė koncentracijos stovyklą Tokol — pačią baisiausią tarp mažiausiai pustuzinio naujai įkurtųjų. 4000 kalinių laikoma joje. Kai aš pabandžiau priartėti kiek arčiau, buvau tuoj pat ginkluotų sargybinių nuvytas šalin.

Šalia jos rusų kariuomenės vyriausiasis štabas. Krašte tebėra per 70,000 ginkluotų rau-

donarmiečių, tačiau didžioji jų dalis yra nematoma. Tik aukštieji karininkai su savo šviesiai mėlynomis, plačiomis kelnėmis, khaki spalvos mundurais ir aukso apvedžiotomis kepurėmis gali pasirodyti viešumoje ir žmonėms priminti, kad krašte tebėra svetima jėga, kuri gali smogti kiekvieną minutę.

Sopronė yra antroji koncentracijos stovykla, Marianostra — trečioji, o prie Fo Utca, netoli Budapešto, laikomi aukštieji vengrų karininkai, kurie kovojo prieš rusus. Jų tarpe prieš nūžudymą buvo laikomas ir generolas Pal Maletier, kuris išlaikė Kiliano kareivines iki revoliucijos pabaigos ir buvo klastingai rusų areštuotas. 1956 m. lapkričio 2 d. nuvykus tartis dėl raudonosios armijos "atsitraukimo".

Man pasisekė įeiti į Kiliano kareivines. Jų sienos, tebespoksantių didelėmis, tankų sviedinių išmuštomis, skylėmis, iš gatvės pusės skubiai remontuojamos ir į griuvėsius užverstą kilmą uždrausta įeiti. Sargybinis buvo nusisukęs, kai aš įsmukau. Po poros minučių jis mane pastebėjo, ir supratus, jog nemoku vengriškai, kuo skubiausiai keikdamas išvarė. Kad Kiliano kareivinės neprimintų nužudytųjų kankinių kapo, jose skubiai rengiami pramogų namai darbininkams.

Veltui aš bandžiau ieškoti Ferencio — gydytojo, kurį paskutinį kartą mačiau tvarstant sužeistuosius. Iš viso, yra labai rizikinga šiame krašte ieškoti žmogaus, ir į visus mano klausimus buvo reaguojama nuleistomis akimis ir atkakliu tylėjimu.

Slaptoji policija išrado naujus teroro metodus. Tūlai mote-

riai paprasčiausiai pasakoma: "Sek savo kaimynus ir kas savaite pranešinėk apie juos. Ir nebandyk mus apgaudinėti. Mes turime, kas ir tave seka".

Baimė yra sukausiusi kraštą. Žmonės bijo pažvelgti vienas kitam į akis. Iš labai patikimo šaltinio man buvo pasakojama: "Gydytojai jau nebegali nieko padėti. Visos psichiatrinės ligoninės visame krašte perpildytos, daugelio sergančių nebeįmanoma priimti, ir savižudysčių skaičius yra pasibaisėtinas".

Paskutiniam šūviui nutilus, Janos Kadar ir žiaurusis Ferenc Munich raudonosios armijos apsaugoje vykdė areštus tūkstančiais. Bendras po slaptųjų bylų pakartųjų ir be jokių teismų sušaudytųjų skaičius neįmanomas suvokti. Kai kurie diplomatai sako, kad jis siekia tūkstančius. Vienas man pasakė: "Atrodo, jog jau nebėra nė vieno vyro tarp 20 ir 50 m. amžiaus, kuris

nebūtų buvęs bent kartą areštuotas ir tardytas. Žinoma, daugis jų buvo greit paleisti, tačiau naujo arešto baimė juos visus tebepersekioja".

Buvo sudaryti ginkluotų darbininkų batalionai streikams užgniaužti. Jų nariai gauna papildomus atlyginimus, darbo valandų sutrumpinimus ir kitas privilegijas. Nevisi iš jų yra patikimi, tačiau kiekvienas bijo pajudėti, nes kitas šalia jo gali būti slapta AVO policininkas.

Šiandien režimas yra dar labiau sugriežtintas. Po sukilimo skelbti pažadai atšaukti. Atlyginimų padidinimas, rafinuotai išpūstas darbo normos, faktiškai yra visai panaikintas. Šiandien darbininkams sakoma: "Raudonoji armija paremdama mus ginklais, suteikė mums paskolą. Ši paskola turi būti gražinta, ir juo greičiau jūs tai suprasite, juo bus jums geriau."

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

ATRASTI DARIAUS IR GIRĖNO PALAIKAI

Oficialus pranešimas iš Kauno sako, kad atrasti karstai su Dariaus ir Girėno palaikais, kurie buvo dingę nuo 1944 m. pavasario, kai vokiečiai, uždarydami universitetą, ėmė gabenti į Vokietiją vertingus įrengimus. Pranešime sakoma, kad

"Didvyrių kūnai tuo metu buvo medicinos fakultete. Kovo 18 d. (1944 m.) prie patalpos, kur buvo laikomi karstai su lakūnų palaikais, buvo pastatyta sargyba. Hitlerininkai paskubomis vežė medicinos fakulteto inventorių ir ruošėsi pagrobti karstus, kurie buvo iš spalvoto metalo, o jame esančius balsamuotus kūnus sudeginti krematoriume. Grupė Kauno patriotų, padedanti medicinos fakulteto sargams, prasiskverbė į vidų ir, negalėdami karstų išgabenti, juos nunešė į rūšį. Per naktį sienoje buvo paruošta slėptuvė ir joje karstai buvo aklina užmūryti. Ilgą laiką nebuvo žinoma, koks likimas ištiko juos ir kur yra didvyrių kūnai."

Tik šių metų birželio pradžioje paslėpti karstai buvo surasti. Skubiai ieškoma prideramai garbingos vietos lakūnų kapui, kuriame numatoma juos iškilmingai palaidoti, minint 25-rių metų sukaktį nuo didvyriškojo Dariaus ir Girėno žygio ir jų tragiško žuvimo.

Pernai pirmą kartą po karo Lietuvoje buvo viešai paminėtos Dariaus ir Girėno žuvimo metinės ir kalbėta apie juos, kaip apie lietuvių tautos didvyrius. Straipsnį apie tai "Tiesoje" parašė civilinis lakūnas (dabar rašytojas) J. Dovydaitis. Straipsnio santrauka buvo kelis kartus cituojama per radiją.

NUMATOMAS SILPNAS DERLIUS

Birželio 11 d. kompartijos centro komitetas oficialiai pareiškė, kad daugelyje Lietuvos vietų dėl nepalankios žiemos ir vėlyvo pasario "žuvo dalis žiemkenčių pasėlių. Tai gali neigiamai atsiliepti į derliaus išauginimą ir sudaryti sunkumų su pašarais."

Nuo gamtinių nelaimių pasėliai dūžaudžiami. Bet partija įspėja, kad apdraudą išmokant reikia atminti, jog pereitų metų rudens iki spalio 21 dienos dar buvo žiemkenčių sėjai palankios sąlygos. Tai reiškia, kad pasivėlinusieji sėti apdraudos negaus, nes pasėlių žuvimo priežastis bus laikoma ne bloga žiema, o sėjos suvėlinimas.

KUKURŲ SEJA

Lietuvos kolchozose šiemet suplanuota sėti kukurūzų 32,882 ha, tai yra, apie pusantro nuosimio pasėlių ploto ir apie penkis kartus mažiau kaip 1955 metais.

Gegužės 31 d. partijos CK ragino baigti kukurūzų sėją "artimiausiomis dienomis", bet birželio 10 dieną buvo pasėta dar tik 27,863 ha, arba 84.73%.

Net ir Viešiejų rajonas, kuris viešai išskirtas lenktyniauti kukurūzų auginime, birželio 10 dieną tebuvo užsėjęs 740 ha iš suplanuotų 930 ha, tai yra, dar tik 85.5%.

VISAM PASAULY

Imre Nagy ir kitų Vengrijos sukilimo dalyvių nužudymas sukėlė milžinišką pasipiktinimą audrą visame pasauly. Politinių stebėtojų tarpe spėjama, kad dėl Chruščiovas griebėsi žudyti ir kokių iš to reikia laukti pasekų.

Esama nuomonių, jog jis priėjęs išvados, kad ir tas mažas varžytis atleidimas po Stalino mirties yra buvusi klaida. Satelitai, pajutę šokią tokią laisvę, pradėjo šiautis prieš Maskvą, ir todėl Chruščiovas nutaręs pasukti Stalino pėdomis.

Kiti stebėtojai sako, kad Chruščiovas buvęs priverstas griebtis griežtesnės linijos prieš savo norą, to reikalaujant stalinizmo šalininkams partijos centro komitete.

Dar yra aiškinimų, jog Chruščiova spaudžia Kinijos komunistai. Pastebima, jog Maocungas visą žiemą vykdęs didžiulius valymus kinų komunistų tarpe ir to paties pareikalavęs iš Chruščiovo.

Ką praeitą savaitę susirinkęs Maskvoje partijos centro komitetas svarstė, tuo tarpu sunku pasakyti. Išleistame komunikate tekalbama tik apie Chruščiovo pasiūlytą žemės ūkio reformų priėmimą, ir nieko nesakoma apie Rytų Europą. Nagy ir santykius su Vakarais, kas, be abejo, buvo vieni svarbiausių klausimų posėdžių darbotvarkėje.

JT gen. sek. Hammarskjöld iš Libano buvo nuskridęs į Kairą ir ten dvi dienas tarėsi su Nasseriu ir kitais Jungt. Arabų Respublikos vadais. Antradienį jis vėl grįžta į Liboną.

Libano kariai saugo Sirijos pasienį nuo naujų "sukilėlių" ir ginklų transportų.

Jo nuomone, Libanone reikia sustiprinti JT tarpininkų komandą iki galbūt 200 vyrų. Kaip pranešama, jis atmetęs prez. Chamoun prašymą atsiųsti pakankamai JT įgulų Sirijos 150 mylių ilgio sienai uždaryti, nes manęs, kad po pasitarimų su Nasseriu to nereikš. Karinių ekspertų nuomone, Sirijos sienai uždaryti reikėtų apie 5,000 vyrų.

Filipinų prez. Garcia, lankdamasis Washington, prašė apie 350 mil. dol. paskolos ateinančioms trejiems metams. Filipinai yra karinė ir politinė JAV pozicijų Azijoje tvirtovė. JAV bazės saloje yra gyvybiškai svarbios Pacifiko gynybos sistemos. JAV paskelbė, kad ji paskolinsianti 75 mil. dol. dabar ir galbūt dar 50 mil. dol. vėliau.

Prancūzijos ambasadorius Gorse, prieš penkis mėnesius atšauktas Paryžiu, dabar vėl grįžo Tunisą. Jis pradės derybas su Tunisu dėl prancūzų karinės bazės Bizerte statuso ir ekonominės pagalbos Tunisui atnaujinimo.

Karas Alžire, nepaisant De Gaulle atėjimo valdžion, tebevyksta tuo pačiu įkarščiu, kaip ir per paskutinius ketverius metus. Prancūzų nuostoliai, vidutiniškai siekia 350 žuvusių per mėnesį, gegužės mėnesį vėl pasiekė lygiai 350 žuvusių, palyginus su 340 balandžio mėnesį. Mahometonų sukilėlių priskaitoma 25,000 plus 80,000 iki 100,000 aktyvių rėmėjų. Prancūzai Alžire turi 450,000 ginkluotų vyrų, įskaitant policiją, teritorines ir reguliarias armijos vienetus.

Žiniomis iš Pragos, sovietai netrukus galį gana triukšmingai paskelbti savo povandeninio laivyno demobilizaciją. Mat, 200 iš maždaug 600 povandeninių laivų reikalingi kapitalinio remonto, užtruksiančio ilgesnį laiką.

Rytinė Vokietija pareikalavo iš JAV \$3,095 už birželio 7 d. paklydusių JAV karių grąžinimą.

JIE ISIJUNGĖ Į DIRVOS TALKĄ

Į vykdomą \$20,000 vaju įsijungė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Omahos skyriaus nariai. Jie, steigiamajam skyriui susirinkime, vajui suaukoko:

Jonas Povilaitis	\$25.00
Juozas Agurkis	\$10.00
Stasys Petrulis	\$10.00
Antanas Kavaliauskas	\$10.00
Vincas Šarka	\$5.00
Jonas Česna	\$5.00
Vytautas Sederavičius	\$5.00
Taip pat į vykdomą vaju įsijungė radijo prekybininkas St. Grabliauskas,	
Boston	\$20.00
Su šiandien skelbiamais iš viso gauta	\$17,510.00
Dar būtina reikia	\$2,490.00

PABALTIEČIŲ ATVIRAS LAIŠKAS NASSERIUI

(Mūsų bendradarbio N. Zelandijoje)

Tragiškųjų Birželio įvykių minėjimą N. Zelandijos Baltų klubas surengė birželio 15 dieną. Minėjimą atidarydamas, klubo pirm. Dr. Tork pareiškė, kad Sovietų Sąjungai iškilti padėjo ir pačios Vakarų pasaulio valstybės.

Pagrindinę kalbą pasakė D. M. Rae, Naujosios Zelandijos parlamento atstovas. Jis pagyrė tokius minėjimus, nes jie vietiniams gyventojams atskleidžia tikrąjį komunizmo veidą. Vakarų pasaulis neturėtų apsvaigti Chruščiovo tariamais taikingais žodžiais, o pažvelgti į pavergtųjų tautų būklę ir iš to pasidaryti atitinkamas išvadas. Jo manymu, vienintelis taikingas būdas pavergtoms tautoms gražinti laisvę yra ugdyti Jungtinių Tautų organizacijos ne tik moralinį, bet ir fizinį autoritetą, kad ji pajėgtų Sovietų Sąjungai įsakyti pasitraukti iš okupuotų kraštų. Naujoji Zelandija ne tik turinti reikšti palankumą pavergtoms tautoms, bet ir, jų patyrimu pasinaudodama, saugotis Sovietų Sąjungos klaidų, o svarbiausia remti JT, kad per ją pavergtieji kraštai būtų išlaisvinti.

Meninę dalį išpildė estų vyrų choras, vedamas P. Mutt. Ypač puikiai buvo atlikta Piligrimų daina iš Wagnerio operos Tannhaeuser. Solo dainavo latvė H. Grave. Pianu Bacho kompoziciją Arioso paskambino lietuvių Dalė Pečiulaitytė.

Užuojautos žodį tarė lenkų atstovas Mazur ir N. Z. Raudonojo Kryžiaus pirm. Watson, raštu — vengrų organizacija Auklfande.

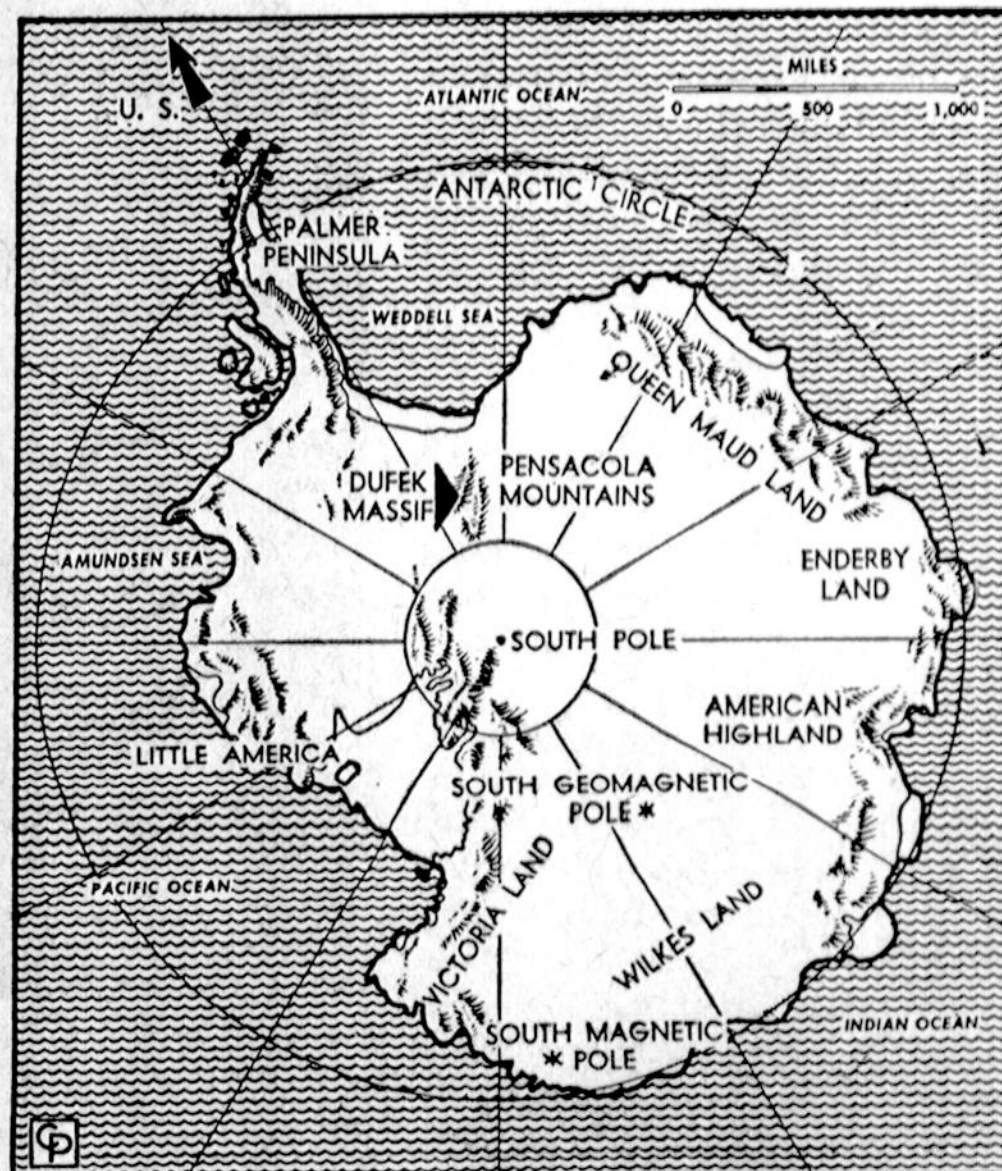
Šią lūdną sukaktį atskiru vedamuoju paminėjo katalikų savitraštis "Zealandia". Trumpiau paminėjo dienraštis "The Auckland Star".

Ta pačia proga N. Z. Baltų Klubas išspausdino atvirą laišką Jungt. Arabų Respublikos prez. pult. Nasserui, nušviesdamas komunizmo esmę ir įspėdamas, jog sovietų rodomas palankumas arabams gali būti tik nauja sovietų apgavystė.

Šis laiškas ir kiti panašaus turinio leidiniai kelių tūkstančių tiražu paskleisti Naujojoje Zelandijoje G. P.

DIRVOS ATOSTOGOS

Kiekvienus metus Dirva atostogauja vieną savaitę. Atostogauja ne todėl, kad tų atostogų labai norėtų, bet todėl, kad spauštuvė, kurioje dabar mūsų paruošti puslapiai rotacine mašina atspausdžiami, visus savo darbininkus vieną savaitę paleidžia atostogų ir spauštuvę uždaroma. Tokios atostogos visad būna liepos mėn. 4 d. savaitėje. Taigi Dirva, birželio mėn. 30 — liepos 5 d. savaitėje negali ieseiti ir atostogaus, bet redakcija kiekvieną dieną, nuo 9 val. iki paskelbtas spaudoje. G. P. 12 val. bus atidaryta.

Antarktikoje, Pensacolos kalnų ruože Dufek Masif, keturi amerikiečiai mokslininkai surado geležies, nikelio, vario, chromo ir galbūt kai kurių retų žaliavų išteklius. Jų radinių pavyzdžiai bus tiriami Ohio valstybės universitete.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorporuota, ne pelniui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntis privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Išteigta 1915 metais.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

V. Bakūnas (Los Angeles), P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mielis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Papienas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Dvidešimties tūkstančių vykdavimui einant į pabaigą, gavome vieną laišką, kuriame mums padaryta priekaištų, bet drauge ir raginimų, apie kuriuos čia ir pakalbėsime.

Atsiųstame laiške sakoma: "Kodėl Jūs nesirūpinat palikimų gavimu, kai tuo labai stropiai rūpinasi visokie vienuolynai ir įvairios tikiškos organizacijos, neišskiriant nė jų laikraščių. Besitenkindami tik mažesniais ir didesniais vajais, o praleisdami palikimų reikalus, jūs darot didelę klaidą. Iš palikimų galima daugiau laimėti, ir ateityje, kada lietuviškai spaudai bus dar sunkiau, negu dabar yra, ir tada būtų galima daug daugiau padaryti".

Priekaištai aiškus. Patarimai taip pat aiškūs, tik labai gaila, kad ir laiško rašytojas, kurio amžius taip pat į sualeidį persivėręs, mums nedavė patarimo, kaip tą priekaištą būtų galima atitaisyti ir tu palikimų gauti.

Mes, kiekvienam savo skaitytojui, iš visos širdies linkime ilgiausio amžiaus, kokio tik žmogus gali sulaukti. Iš praktikos jau labai gerai žinom, kad kai vyresnio amžiaus skaitytojas palaidimas, jį anapus, jau šiame krašte išaugusi jo šeima laikraščio toliau neskaitytų. Taigi, su tokio lietuvių mirtimi, miršta ir buvęs geras skaitytojas. O mirdamas, beveik niekad jis savo laikraščio neatimsina ir jam jokio palikimo nepalieka. Greičiausia nepalieka todėl, kad toj sunkioj valandoj atsiranda artimų patarėjų, kurie nurodo, kam jis savo sutaupas turi palikti. Visokie pažadai, kurie sakomi būsimos poirtinio gyvenimo garbei, aišku, tokią valandą būna patys svarbiausieji.

Vienok, kaip ten bebūtų praityje buvo, vieną kartą ir Dirvos istorijoje, kurią atsimeina šiu eilučių rašytojas, yra buvęs atsitikimas, kad palikimas buvo gautas. Tada, prieš aštuonerius metus, buvo gautas beveik \$100 čekis iš a. a. Prano Garmaus, didelio Dirvos bičiulio, palikimo. Tas įvykis Dirvos istorijoje, kiek jis buvo retas, tiek visam laikui liko labai šviesus, mūsų visad atsimenamasis. Ypač dar ir todėl, kad Prano Garmų teko asmeniškai pažinti, kada jis lankėsi Lietuvoje ir pas gimines viešėjo Prienuose.

Kadangi mes kiekvienam savo skaitytojui linkime ilgiausio gyvenimo, tai mums listi pas tokį skaitytoją ir jam sakyti: — Tu greit mirsi, neužmiršk Dirvai nors mažą dalį savo turto užrašyti, — nei skoninga, nei bičiuliška, nei pagaliau, labai tauru. Bet mes būtume labai laimingi ausiėje be tokio asmeninio priminimo tiems skaitytojams, kurių amžius eina į sualeidį, o tą priminimą atlieka šiuo draugišku pasikalbėjimu, kuri išlėkė mūsų vyresnio amžiaus bičiulis, mus ragindamas palikimais pasirūpinti. Reikia tikėti, kad ir jis pats ateityje Dirvos neužmirš.

O neužmiršti galėtų ir dauguma tu, kurie šio gyvenimo kelioje sutauė vieną kitą atliekamą centą ir jį nori nukreipti la-

bai kilniam tikslui. Tik prisiminti: jau daug kur, lietuvių centais statytose šventovėse lietuviškasis žodis nutilo, tik jis nutilo jokiam lietuviškam laikraštyje. Net priešingai, tas lietuviškasis žodis sustiprėjo, į platesnį ir gilesnį srovę liejasi.

Šio mūsų pašnekesio išlėkėjas, baigdamas laišką sako:

"Jei kas savo sutaupų centu ateityje, paliekant šios žemės kelius, sustiprins lietuviškąjį laikraštį, jis tikrai sustiprins patį svarbiausį lietuviškąjį darbą. Toks pelnsys garbę ir tvirtai įsikios į tų eiles, kurie savo gerai darbai niekad nemiršta".

Nemanau, kad tokiai laiškų užbaigai būtų nepritariančiųjų. Ir jei šis mūsų pašnekesys kada nors duos vaisių, mes būsim labai dėkingi šio laiško rašytojui, kuris mus išbares, Dirvai nori labai daug patarnauti.

* SPAUDA *

SOVIETAI TIKRINA LAISKUS

Dirvos 25 Nr. buvome paskelbę Edv. Karnėno straipsnį "Pašto cenzūra okupuose Lietuvoje". Šį straipsnį vėliau perspausdino Australijos lietuvių "Mūsų Pastogė".

N. Geelonge gyvenęs A. Simkus laiške "M. Pastogės" redakcijai (Nr. 24, 1958. VI. 16) minimo straipsnio mintis papildė duomenimis iš savo patirties:

"Susirašinėjimą su Lietuva pradėjome maždaug prieš dešimtį metų, gyvendami Vokietijoje.

Ar laiškei Lietuvoje netikrinami? Bet iš kurgi atsirado tie antrieji klijai, ir dar taip plačiai užtepti, kad net vokas murzinas, paguldavomė gavę laiškus iš Lietuvos.

Paskui, žinoma, atklėjimo ir užklėjimo "technika" tobulėjo, antrųjų klijų tepimo žymiu veik nepastebima, bet laišku cenzūravimo faktas, deja, išduoda kitos klaidos. O klaidų visvien pasitaiko.

Štai, š. m. balandžio mėn. gavome laišką iš Lietuvos. Pirmiausiai žiūrime į voką, kas rašo. Pasirodo, laiškas iš mūsų ūkyje tarnavusios merginos — tai matome iš siuntėjo pavardės ir adreso. Bet, voką atplėšus, kyla neaiškumai: laiške radome fotografiją, darytą vestuvių proga, bet žmonių ve-

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

(Licensed by USSR)

116 East 7th St.
New York City
Tel. YU 2-0380

980 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWER 1-1461

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminiams ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus.

Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas).

Jūs dar spėsite persiųsti maisto produktus vasaros laikui.

Mūsų įstaigoje yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, kaip tai — sviesto, arbatos, kavos, ryžių, kumpių ir t.t., o taip pat pramonės gaminių: vilnonių audinių, dirbtinio šilko, odų visokių rūšių, skarelų, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis.

Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

Kas ir kur?

• Tautinės Sąjungos pirmininkas Eugenijus Bartkus ir Tautinės S-gos sekretorius T. Blintras vyksta į Bostoną dalyvauti ALTo rengiamam Kongresui. Jie taip pat dalyvaus Brocktone steigiamam naujam Tautinės Sąjungos skyriaus steigime.

• Amerikos Lietuvių Bendruomenės naujai išrinktos Tarybos posėdžiai įvyks Clevelande, liepos mėn. 4-6 dienomis, Čiurlionio Ansamblio namuose (10908 Magnolia Dr.).

Tarybos posėdžių metu, liepos mėn. 5 dienos vakare, Clevelando I-os apylinkės valdyba rengia bendrą pobūvį, į kurį kviečia ir Clevelando lietuvių visuomenės atstovus.

• Ugnis sunaikino Athol, Mass. liet. šv. Pranciškaus bažnyčios zakristiją. Ugnyje žuvo visi bažn. draubžiai ir daug kitų daiktų. Pačią bažnyčią pavyko išgelbėti.

• LRD Valdybos vietovė ateinančioms dvejiems metams nušalinta New Yorku. Septynerius metus išbuvusi Chicagoje LRD Valdyba atsisakė kandidatuoti tolimesniai terminui ir pasiūlė

dai nepažįstami. Pradžioje pagalvojome, kad gal tos merginos gimines, bet, pradėję laiško skaityti, jau iš pirmų žodžių supratome, kad laiškas ne mums rašytas. Jį rašo tėla Olė savo broliui Konstantinui. Pavardę laiške nėra, tai nežinome, kam šis laiškas yra skirtas, nežinome, kas tas Konstantinas ir kur jis gyvena. Mažas apsirikimas, netiesa?

Šitoks apsirikimas rodo, kad laišku tikrintojas, atidares pluoštą vokų, nepataikė laiško įdėti į tą patį voką, iš kurio buvo išėmęs — taip tūlam Konstantinui skirtas laiškas buvo įkištas į mums adresuotą voką, o mūsų laiškas vėlžinkur nukeliavo...

NAUJAS TECHNIKOS ŽODIS

Naujai pasirodęs Technikos žodžio Nr. 2 yra taip pat labai įdomus ir turinčias. Jame rašo: V. Švapas — Naujieji New Yorko dangorėžiai, arch. P. Melnikas — Gotikos ir reneanso architektūros interpretavimai, Jurgis Valaitis — Kalamieji stogai, inž. V. Birutis — automatizacija ir tolinė kontrolė hidroelektrinėse, Jonas A. Bilėnas — Branduolių reaktorių ekonominis aspektas, K. Kaunas — Dr. Vincas Kudirkas apie Suvalkijos kelius ir V. Vintaras — Techninės terminologijos žodžių kartoteka. Toliau seka techninė apžvalga: 1. Dubna (prie Maskvos) — Sovietų atominis miestas, 2. Naujasis plastinių medžiagų pritaikymas ir 3. Kova su lūšnomis. Knogos ir leidiniai: A. Bistricko — Medinių konstrukcijų elementai, išleista Lietuvoje 1954 m. Ir — iš mūsų veiklos: Chicago, New York, Pittsburgho ir veiklos kronika.

Numeris gausiai iliustruotas. Viršelyje įdėtas naujasis Lever B-vės dangorėžis New Yorku. Š numerį redagavo red. kolegijos narys G. J. Lazauskas. A.S.

nariams balsuoti už New Yorką, Bostoną ar kitą kurią vietovę. Balsavo 54 nariai.

Balsų tikrinimo komisija — J. Augustaitytė Vaičiūnienė, J. Švaistas Balčiūnas ir St. Tamulaitis — slaptojo balsavimo tvarka patikrino vokus, rado šiuos duomenis: už New Yorką pasisakė 33, už Bostoną 15, kiti susilaikė arba balsavo už kitas vietas.

LRD nariai kartu buvo prašomi pasisakyti, ar jie patenkinti LRD vadovybės veikla, ar ne. 34 pareiškė esą patenkinti, 7 nepatenkinti, 13 nepareiškė nuomonės. Netrukus rašytojams bus išsiuntinėti balsavimo lapeliai su kandidatais į LRD valdybą, revizijos komisiją ir garbės teisumą.

• Veikalas apie Mažąją Lietuvą jau baigiamas spausdinti. Tai penkių mokslinių studijų rinkinys, paruoštas Lietuvos Vakarų Studijų Komisijos pastangomis ir parama. Gausiai iliustruoti ir mokslisku kruopštumu parašyti studijų autoriai yra M. Gimbutienė (Rytprūsių ir Vakarų Lietuvos priešistorinės kultūros apžvalga), J. Lingis (Arklas baltų srityse), J. Gimbutas (Lietuvių sodžiaus architektūra Maž. Lietuvoje), J. Balys (Maž. Lietuvos tautosakos bruožai) ir J. Žilėvičius (Maž. Lietuvos liaudies muzikos bruožai). Prie studijų jungiamos santraukos anglų ir vokiečių kalbomis.

Veikalas apie 330 puslapių. Kaina \$5.00. Užsisakyti galima pas leidėją: Lithuanian Research Institute — Lietuvos Tyrimo Institutas, 70 Fifth Avenue, 9th floor, New York 11, N. Y.

• Laisvės Varpo radijo programa duodama iš Framingham, Mass., girdima Bostone, Worcester, Brocktone ir kitose lietuvių kolonijose, dabar girdima sekmadieniais, nuo 8 iki 9 val. ryto.

PITTSBURGH, Pa.

VISI Į LIETUVIŲ BIZNIERIŲ PIKNIKĄ

Lietuvių biznierių organizacija — Lietuvių Vaizbos Butas rengia didžiulį metinį pikniką, kuris įvyks liepos 13 dieną, sekmadienį, Lietuvių Ūkyje — Lithuanian Country Club, Jefferson, Pa. važiuojant Route 51.

Šis lietuvių biznierių metinis piknikas bus labai gražus ir įdomus. Seimininku bus žinomas biznierių Alexandras Savolskis, programą vės SLA prez. Povilas Dargis. Programa ruošiamai įvairi. Bus lietuviški žaidimai ir dainos, renkama Miss Lithuania of Pittsburgh. Išrinktoji gaus brangių dovanų.

Piknike alus bus duodamas nemokamai. Bus ir lietuviškas bufetas su įvairiais lietuviškais valgiais. Įžanga tik 50 c.

Piknikan yra pakviesti Pennsylvania gubernatoriaus James P. Leader, miesto meras David L. Lawrence, teisėjai ir daugelis kitų žymių amerikiečių.

Lietuviai biznieriai kviečia visus lietuvius gausai dalyvauti.

F. Žilionis

RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI

TAI YRA

DVIDESIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO

RAGANŲ MEDŽIONĖS

KRONIKA

PARAŠĖ

JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.

Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu laiku išsiųsti.

SKAUTAI

• Akad. Skautų Sąjūdžio 7-ji stovykla bus birž. 28 — liepos 6 d. Warren Dunes State Park — Michigano paežerėje (į šiaurę nuo Sawyer, Mich.). Stovyklautojų registraciją veda Birutė Butlaitė, 2515 W. 42nd Street, Chicago 32, Illinois. Stovyklos ūkiu rūpintis Chicago ASS skyrius. Stovyklautojai atvyksta su pilnu stovykliniu inventoriumi — palapinėmis, čiuziniais ir kt. Stovyklai paruošta įdomi programa. Negalintieji stovyklauti visą laiką, kviečiami atvykti liepos 4-sios savaitgaliai.

• Bostono Žalgirio tunto DLK Kęstutis dr. vės skautai Bostono skautų tarybos suruošė pavaros iškyloje — "campore" laimėjo pirmąją vietą. Kęstutėnai yra bene pirmieji nepabūję varžytis su amerikiečiais skautais. Ir per metų metus jie puikiai atstovauja Lietuvos skautiją.

• Bostono Herkaus Montės sk. vyčių būrelis birželio 6-8 dienomis iškylo vakarinėje Massachusetts valstijos dalyje. Iškylos metu jie buvo įkopę į aukščiausią Mass. v-bės kalną — Mt. Greylock. Šiam būreliui liepos mėn. sukaks 2 metai.

• Gegužės pabaigoje Linkų vasarvietėje — Christiana Lodge, buvusį JAV Vidurio Rajono sk. vadų ir vadovų sąskrydį laiškaus sveikino daugelis mielių sk. bičiulių ir vadovų. Iš netoli esančio Sodas, Mich. sk. rėmėjas Juozas Bačiūnas, sveikindamas savo vardu, kartu perdavė Australijos

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidentinis RERepublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmadien. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvird., penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atspausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

sulaužytas: pagrindiniu pranešėju buvo vietos universiteto profesorius dr. Antanas Klimas. Jis nei rengėjų, nei klausytojų neapvykė. Tuo ir pats minėjimas virto prasmingu ir įspūdingu.

Minėjimą kaip visados, vykusiai pravedė dr. Vladas Lelis, pradžioje atitinkamai pagerbdamas velionį Antaną Olį.

Minėjimui gražus "akomponimentas" buvo muziko P. Armonio vadovaujamas choras, kuris skambėjo ypač gražiai. Programa buvo taip pat parinkta vykusiai.

Tai diena pritaikintą radijo valandėlę pravedė dr. A. Stankevičius. Pamaldas laikė vietos lietuvis — veteranas kun. J. Bakšys.

ALTo vietos skyriui nuo seno pirmininkauja senosios kartos lietuvis P. Norkeliūnas. B. U.

• Komunistinė Kinija tyliai ruošiasi seniai kalbamam Formozos "išvadavimui": pastaruoju metu ji pradėjo statyti trumpą, bet labai svarbią geležinkelio liniją, jungiančią šiaurinę ir pietinę Fukien provincijos dalis priešais Formozos salą.

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Skelbia:
WILLIAM SHIMKUS
1077 East Wallings Rd.
Brecksville, Ohio

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

Jeigu kas turėjo tikrąją linksmę, tai jis gavo ją nuo Kristaus Jėzaus. Amžiams praeinant ir žmonės dauginantis, dėjo ir jų vaitojimas. Dabar žmonija pateko į didžiulį nelaimę. Prisiartino visiškas senosios tvarkos sugriuvimas. Kovojančiai elementai nori visai sunaikinti vienas kitą. Tikras Krikščionis negali dalyvauti šitose ginecose, nes jis negali nė vieno pažėsti arba nusikrauti. Mūsų kariavimo ginklai nėra kūniški.

Tai ką Krikščionis turi daryti? Kokios g. yra tikrojo Krikščionio pareigos? Pats šventraštis paduoda atsakymą: "Linksmintie visus nusiminusius." (Izaia 61:2). Milijonai žmonių dabar pateko į didelį suspaudimą; baimės apimti jie dabar laukia baisėtos mirtinos audros, susidedančios iš nuodingų gazų, maro ir kitokių nelaimių. Dar niekad pasaulyje nebuvo tokių pavojingų laikų.

Visi tie perversmai buvo išpranašauti; jų įvykimas reiškia dieviškųjų pranašavimų išpildymą. Mes susilaukėme tu laiku, apie kuriuos mūsų Viešpatis kalbėjo, sakdamas, kad bus tokių perversmų, kokių pasaulis dar niekad nebuvo turėjęs, ir kokių niekad ateityje nebus. Mes gyvename tuose laikuose, apie kuriuos kalbėjo pranašas Danielius, sakdamas, kad bus didelių vargų laikas, kuriame Mykolas didysis Kunigaikštis, pasistas ir užters sąžones. Skelbia:

Priešinkimės, bet kam ir kaip?

VIKTONAS MARIONAS

Esame gavę 60 asmenų pasirašytą manifestą mūsų kultūrinio nuomūnio reikalo. Jo pilnas tekstas jau buvo spausdintas keliuose laikraščiuose, todėl čia jo nekartojame. Bet laikydami, kad reikalas aktualus ir vertas išsiaiškinimo, dedame savo bendradarbio išsamesnį atsiliepimą. Redakcija

Mūsų 60 kultūrininkų skatinimą pasipriešinti kultūriniam nuomūniui sutikome su tuo pačiu tragišku susirūpinimu, kaip ir žinia apie mums brangaus ir gyvybiškai reikalingo asmens pavojingą susirgimą. Jų diagnozė yra alarmuojanti: „Nežūrint išorinio judrumo, mūsų kultūrinis gyvenimas yra atsidūręs pavojuje“. Diagnozė teisinanti ligos analizė randa, kad „veržlus diletantai, uoliai reikšdamiems be atodairos suteikiamose spaudos skiltyse, visuomenės akys darosi autoritetais. Neišvengiamai dėl to visuomenėje vyksta dezorientacija, kuria naudojasi grafomanai ir teplomanai, sumaišydami visa vienan katilan, sudarydami gyvo kultūrinio gyvenimo iliuziją, kai iš tiesų turime reikalo ne su tikra gyvybe, o tik su reklamos muge“.

Autorių įsitikinimu, kultūrinis nuomūnis ateina per spaudą ir per tą pačią spaudą jam reikia priešintis. Ji turi uždaryti kelią diletantams į viešumą ir neleisti „joje varyti savo žūlią autoreklamą“.

60-ties analizė ir receptai pelno ne tik objektyvaus įsisiūrijimo, ne tik persvarstymų, bet ir atvirai kritiško reagavimo.

Juk tiesa, kad diletantizmas ir mėgėjiškumas yra radę platų kelią į viešumą, kad draugu ir autoreklamos dėka ne tik vidutinybė, be jau ir menkystė yra tapusi pačių viršūnių lygmeniu. Bet kai rašto autoriai primeta spaudai, kad ji leidusi šitai blogybei įsikerti anų trijų principų nebijimu ir kad ji privalo ligą išgydyti tų principų taikymu, tai norėtusi pasitikrinti, ar jau iš tikrųjų taip blogai su mūsų spauda yra ir ar esamoms sąlygom ji galėtų statomus reikalavimus patenkinti.

1. Rašte teigiama, kad visuotinio principu spaudoje nusikalstama, kai, užuot objektyvaus

dėmesio viskam, kas iš tiesų laimėta lietuviškai kultūrai, reklamaišiai aukštinama kas „sava“, o „svetimui“ susidomima tiek, kiek turima progos „priešui“ įgelti.

Taip, berods, dažnai pasitaiko, tik gal jau vis dėl to ne tokia gryna forma, kuri čia norima kabutėmis priminti. Bet pasitaiko ir atvirkščiai ir tai ne retai. Būna, kad „priešas“ aukština, o „savas“ įgeliamas. Iš daugelio atvejų, imkime tik vieną kitą. Ana, Pukelevičiūtės „Aštuoni lapai“ tautininkams gana „švariai paveža“, o vargu, ar juos kas taip šiltai recenzavo, kaip St. Santvaras Dirvoje. Arba ką tik baigtoje spausdinti prozos apžvalgoje H. Nagys ne vienu atveju sumala Dirvos „draugus“ ir išaukština jos „priešus“. Panašių „negerovių“ būsimieji įstebėję ir kitų krypčių spaudoje. Draugas „priešą“ Katiškį pakartotinai ir gana palankiai recenzavo, o leido man diskvalifikuoti „savą“ J. Tininį. Sava patirtis — geriausias liudininkas. Ir man iki šiol nei Dirvos, nei Draugo redaktoriai, prašydami ką parencenuoti, nėra niekad priminę, kas yra jų „savas“, o kas „priešas“. Ne taip sunku įstebėti, kad nors mūsų spauda ir partiškai dažyta, į kultūrinis laukus partinių trąšų mažai bebarsto. Nebūdami kultūrinės srities bendradarbiais turtingi, mūsų laikraščiai priversti dėti kiekvieną įmanomiau parašytą straipsnį. Nevengiama juk dėti ir kitaip manančiojo reakcijos į jau spausdintą nuomonę. Ir tai svarbiausia. Tai plaukia iš laikraštinės etikos ir spaudos laisvės principų. Argi rašto autoriams koks nors laikraštis nebūtų leidęs objektyviai ir pagal savo sąžinę kultūriniais klausimais pasisakyti?

2. Autoriai primena spaudai, kad rinktus kritikus, kurie pajėgia suvokti vertybių gradaciją. „Visų laikraščių redakcijos turėtų jausti pareigą pasitelkti atsakingų ir kompetentingų literatūros, dailės muzikos ar teatro kūrinių kritikų, o ne verstis atsitiktinai gautais rašiniais. Tas pats principas turėtų galioti ir apskritai literatūros, dailės, teatro, muzikos klausimais“.

Reikalavimas gražiai formuluos ir neginčytinai teisingas.

Bet klausime redaktorių, ar jie pajėgūs jį realizuoti? Prieš kelis mėnesius gavau vieno redaktoriaus laišką. Jis prašęs žinomą literatą (vieną iš 60 signatarų) parencenuoti tada naujai pasirodžiusį kūrinių ir, net mėnesiui praėjus, negavęs nei recenzijos, nei atsakymo. Gal aš sutiksiąs parencenuoti? Negavo jis ir iš manęs iki šiol nei recenzijos, nei atsakymo (mea maxima culpa!).

Tai fragmentas, kuris nepranykdamas kartojasi kiekvienos redakcijos darbo rutinoje. Pastovių (taigi jau ir kaip nors kompensuojamų) bendradarbių — specialistų nei vienas mūsų laikraštis nėra pajėgęs pasitelkti.

Ties šituo principu redakcijų ir rašto signatarų vaidmenį keičiasi. Į reikalavimą pasitelkti kompetentingų kritikų, kiekvieną redakciją turi teisę atsakyti reikalavimu: rašykite, mūsų skiltys jums atviros. Laikraščiai pasigenda gilių mokslinių, svarstymų, apžvalgų ir kritikų. Jų tikrai gali duoti rašto signatarai: Dr. A. Baltinis, A. Bendorius, Pr. Čepėnas, V. Čižūnas, dr. M.

Gimbutienė, dr. J. Girnius, dr. J. Puzinas, dr. A. Salys ir kt.

Spaudai reikia geros prozos ir poezijos. Argi ne signatarai pirmieji turėtų jausti pareigą ją savo kūryba papuošti? Jų čia visa grupė: A. Baronas, K. Bradūnas, A. Gustaitis, M. Katiliškis, J. Kaupas, A. Landsbergis ir kt. ir kt., dar visa eilė žinomų vardų sąrašė.

Kiekvienas laikraštis džiaugsis gavęs literatūros kritikų iš dr. J. Kaupo, A. Landsbergio, dr. V. Maciūno, dr. H. Nagio, A. Nykos-Niliūno, K. Ostrausko, ar dailės kritikų iš P. Augiaus, V. K. Jonyno, A. Valeškos, T. Valiaus, ar muzikos — iš J. Gaidelio, V. Marijošiaus, Iz. Vasyliūno, Vc. Verikailio.

Spauda daug gali reikalauti ir tikisi iš visos eilės signatarų — Bendruomenės veikėjų. Iš jų laukiama sąmonės įžiebimo, kad tautinė kultūra nebus galima ne tik išugdyti, bet ir išlaikyti masinėmis tautinio meno demonstracijomis ir Lietuvių Dienomis, kad ji tikrai mirt, kai nustos ei-

ti laikraščiai ir lentynose supeles knyga.

Priešintis kultūriniam nuomūniui jau pats laikas, o gal jau ir gana vėlu. Bet ne per vėlu. Tik diletantizmas neišnaikina, nei pasipiktinimu, nei protestu, nei įsakymu. Jį išguja tik žinojimas ir kūrybinė jėga. Pajėgėji spaudą privalo ne tik kritikuoti ir koreguoti, bet ir patys savo kūryba remti.

Rašto autoriai savo kvietimą priešintis kultūriniam nuomūniui baigia: „Mes norime matyti savąją spaudą tokią, kad būtų galima ja didžiulis, kaip mūsų gyvenimo pažangą skatinančiu veiksmu“.

Tikriausiai šitas jų noras nebus patenkintas, jeigu geismas „matyti“ nebus išstumtas pasiryžimo „daryti, kurti, ugdyti“.

Tačiau tikime, kad pirma, ne juos kiti išgirs, jeigu patys į savo balsą įsiklausys.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

Ateityje pėstininkai galės atlikti didelius šuolius į kalnus, per upes ir pelkes bei pasiekti lenktyninio arklio greitį, užsidėję specialų diržą su 2 mažais raketiniais varikliais (žiūr. strėles). Nuotraukoje matomas JAV karys per pirmuosius bandymus galėjo nušokti 20 pėdų į tolį.

RUOŠIAMASI 1961 M. DAINŲ ŠVENTE!

SUDARYTAS DAINŲ ŠVENTES KOMITETAS

Amerikos lietuviai dainų šventę rengimo tradicijas jau turi iš seno. Lietuvių Enciklopedijos žiniomis, iš viso čia jų buvo surengta dešimt su viršum. Kadangi 1956 m. įvykusi dainų šventė buvo rengiama Amerikos ir Kanados lietuvių vardu, tad šiam jos visuotinio pobūdžio pabrėžti ji buvo pavadinta JAV ir Kanados lietuvių pirmąja dainų švente. Šią visuotinio tradiciją palaikant ir įprasminant, naujai organizuojamą JAV ir Kanados lietuvių dainų šventę nusistatyta vadinti antrąja.

JAV ir Kanados lietuvių antrosios dainų šventės rengimo iniciatyvos ėmėsi bendru susitarimu JAV ir Kanados lietuvių bendruomenių valdybos. Kadangi ir antrąją dainų šventę vieta yra parinkta Chicago, tad organizacinį dainų šventės komitetą jos pavedė sudaryti JAV LB Chicago apygardos valdybai. Yra sudarytas ir patvirtintas šios sudėties antrosios dainų šventės komitetas: pirm. prel. Ig. Albiavičius, vicepirmininkai T. Blinstubas ir ALRK Vargonininkų Sąjungos pirmininkas (kviečiamas), gen. sekr. A. Nakas, protokolų sekr. A. Kižienė, organizacinės komisijos pirm. J. Kreivėnas, repertuaro komisijos pirm. Vl. Jakubėnas, finansų komisijos pirm. J. Švedas, spaudos ko-

misijos pirm. St. Daunys, techninės komisijos pirm. dr. Jur. Z. Ašoklis, registracijos ir nakvynių komisijos pirm. A. Gintneris, pirmosios pagalbos komisijos pirm. dr. P. Kisieliūnas.

Organizacinio dainų šventės komiteto papildymas naujais nariais ir toliau bus vykdomas bendruomenių valdybų susitarimu.

Antroji dainų šventė bus vykdoma penkerių metų tarpu — 1961 metais.

Imamasi didelio ir didelės reikšmės darbo. Mūsų daina vėl turės skambėti visu savo grožiu ir jėga. Visi kviečiami į darbą ir talką. Dainų šventės komitetui ko geriausios sėkmės.

Lituanistinių dalykų vadovėliai

Chicago aukštesnioji lituanistinė mokykla, susitarusi su LB centro valdyba, ėmėsi rengti šiuos vadovėlius: lietuvių literatūros (su chrestomatija kiekvienai klasei atskirai), Lietuvos istorijos ir Lietuvos geografijos. Kaikuriuos vadovėlius jau norima turėti naujų mokslo metų pradžiai. J. Masiulionio parengtas lietuvių literatūros vadovėlis yra jau atsiųstas centro valdybai aprobuoti.

Be minėtųjų, centro valdybos yra susitarta su autoriais dėl vadovėlių lietuvių religinėms šventėms, papročiams bei tradicijoms ir lietuvių dalei bei menui.

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

LOUISVILLE TITLE
INSURANCE COMPANY

Standard Building

MAin 1-2075

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

PASAKA

BALYS GRAZULIS

(4)

Tas kelias minutes Petras lyg ant žarijų sėdėjo. Iš gėdos net prasižiوتي negalėjo. Nieko nesakęs atidarė portfelį ir išėmė punda piešinį.

Benjaminui ištisus ranką juos paimti, Etelė tyliai pastebėjo: — Moterys pirmos, Beny. — O, žinoma! Aš tik norėjau tau paduoti.

Tik pažvelgusi į pirmą piešinį, Etelė jausmingai sušuko: — O, Beny! Pasižiūrėk!...

Pažvelgęs per jos petį ir Benjaminas šūktelejo: — Rita Maru! Nuostabu, nuostabu... — murmėjo Benjaminas.

Sliautuotos salės lubose mirgėjo žvaigždės, o pilno mėnulio šypsena apšvietė didžiulę, aukštą lovą, ant kurios, baltuose marškinuose aukštelinėka gulėjo Rita Maru. Ir salė buvo vienas gėlynas. — Aš pavadinau šį paveikslą „Pasaka“, — tyliai paaiškino Petras. — Pasakiškai! Tikrai pasakiškai, — stebėjosi Etelė. — Bet kodėl Rita Maru? — Ji ir yra pasaka. Moteris, gyvenanti pasakoje, — aiškino Petras.

Etelė paėmė kitą piešinį. — Rita Maru! Ir vėl Rita Maru! Ir vėl! — staiga ji nusikvatojo: — Vien Rita Maru! Vargšas vaikas! Ir jį karštingai apsidėjo. —

Ir vis dar juokdamosi Petrai: — Galėčiau lažintis, kad atsakymą žinau! Ar ne?

Petras nuleido galvą ir vos girdimai atsakė: — Esu tikras, kad atspėčiau.

— Ar nesakiau! Visi vyrai tokie patys. — Na jau, Etelė, — prikišo Benjaminas. — Atleisk, brangusis, išskyrus tave. O Beny, aš taip tavim didžiuojuosi!

— Neužmiršk ir manęs, Etelė, — įsikimšo Jonas. — O, tiesa! Ir tavim didžiuojuos. — Ir vėl Petrai: — sakai, atspėtum.

— Taip! — tvirtai atsakė jis. — Ir tik dešimt tūkstančių tarp tavęs ir jos stovi, — vėl sukvatojo.

Petras nuleido galvą. — Oi, jūs vyrai, vyrai... — Bet juk viskas taip aišku! — pašoko Petras.

— Aišku? — Žinoma! Ar neskaitėt pasakos? Šimtai mįslių spėjo ir neatspėjo. O vienas atspėjo. Kaip?

— A... Suprantu! — Ir jį vėl prapliupo juoku. — Na? — susidomėjo Benjaminas. — O, Beny! Jis tikras perlas! Tokia vaizduotė!

— Na? — ragino Benjaminas. — Rita Maru viską daro kaip pasakoje, — tęsė Petras. — Jeigu pasakoj niekas ne-

atspėjo, neatspės ir čia. Ji ir sako, kad ne protu, o širdimi galima atspėti. Kas tikrai myli, tam visos paslaptys atviros. Taigi, kaip anas karalaitis atspėjo?

Staiga Benjaminas drožė Petrai per petį. — Kad tave kur! Skačiau ir nemačiau.

Ir taip aišku! Karalaitis įsigavo į pilį, palindo po karalaitės lovą ir laukė, kol ji pradės miegodama kalbėti. Kad tave kur! Žmogau, tu tikras radinys! Ateik rytoj į darbą.

— Beny! — su išgąsčiu balse sušuko Etelė. — Kvailiai jūs. Abudu kvailiai! Tik pasakoj lengva įsiveržti į pilį. O pabandykit įsiveržti pas Ritą Maru! Esu tikra, kad tūkstančiai jau mėgino.

— Aš manau... — atslūgo Benjaminas. — Netjesa, panele, — užginčijo Petras. — Ateiminkit pasaką. Ir ten tūkstančiai galvojo, o sugalvojo tik vienas. Ir jis surado kelius į pilį įeiti.

— — — — —

Tą vakarą prie televizijos aparato sėdėjo visa Balaikų šeima. Būsimąjį žentą įskaitant. Laukdami varžytynių programos prasidedant, seniai kalbėjo apie kylančias prekių kainas, Angėlė su Jonu apie kažką tyliai kuždėjosi ir juokėsi, o Petras nuo televizijos ekrano akių nenuleido. Sėdėjo lyg pririštas. Jei ne degančios akys, manytum, jog iš akmens iškaltas.

Keliolika minučių rodė tik besigrūdanti minia, skelbė žymiųjų spėjimų pavardes, klaidžiojo po aikštyną ir artinąsias gatves, rodė gelbstimus sutriptus žmones ir pasakojo apie Ritą Maru. Keliolika ilgų minučių praėjo, kol tribūnoje pakilo viduramžių kostiumais ap-

sirengę trimitininkai. Pakilo ir supūtė, lyg nuo pilies sienų karalių sutikdami. Sujudo, sulingavo minia, į vartus pasisukdama. Suūžė, sugriaudė valiavimai, trimitus nustelbdami. Ir tada įvažiavo karalaitė — Rita Maru. Vaziavo atidengtame automobilyje, aukštai, ant užpakalinės palangės sėdėdama. Automobilio palangė per minią iriantis, ji dalino šypseną į visas puses. Jos auksu žeris apsiaustas žibėjo, ir spinduliavo vainiko deimantai besileidžiančios saulės spinduliuose. O minia klykė: — Rita! Rita!

Pravažiavęs pro policijos užtvartą, sudarytą aplink tribūną, automobilis sustojo. Trimiams gaudžiant ir miniai šaukiant, Rita Maru lipo į tribūną. Dar kartą į visas puses šyptelėjo, linktelėjo, pamojavo ranka ir atsisėdo į jau paruoštą sostą. Prie jos kojų, už stalo, sėdėjo varžytynių teisėjai.

Po minutės ir vėl sugriaudė trimitai, skelbdami varžytynių pradžią. Pakilo Ritos Maru įgaliotinis ir paskelbė varžytynių sąlygas. Po to padavė Ritai plunksną, popierio lakštą ir voką. Jinau užrašė mįslės atsakymą ir įdėjo į voką, kurį įgaliotinis padėjo ant teisėjų stalo. Ir vėl suduodavo trimitai, pirmąjį spėjimą kviesdami.

Dar trimiams tebeaidint, pro policijos užtvartą prasiveržė milžiniško stuomens vyras. Jo švarko tik skudurai ant pečių tesilaukė ir viena kelnių klešnė perplėsta tabalavo. Prie tribūnos jis bėgte pribėgo ir sutojęs sosto papėdėje įsmeigė akis į Ritą Maru. — Tamstos pavardė? — klausė vienas teisėjų, — Tamstos pavardė? — kartojo. O

jaunuolis jo negirdėjo.

Tik policininkui kumštelėjus, jis atsi-peikėjo.

— Francis O'Brien, — kimiu balsu su-kriokė.

— Francis O'Brien! Garsusis futbolin-kas! — nužė per minią.

— Prašau dokumentus ir pinigus, Frank.

— Prašau! — suriko vyrukas, ištiesda-mas delną su gniūzulu banknotų.

Teisėjai patikrino dokumentus, įrodan-čius, kad „nevedęs, suskaitė pinigus ir pa-skelbė, jog Francis O'Brien turi teisę spėti.

— Linkiu jums laimės, Frank!

Tada prabilo ji — Rita Maru. Kalbėjo skambiu, kaip krikštolas balsu.

Nešiojai mane širdyje ir regėjai.

Vėliau tu mane užmiršai.

Jau tu pasenai, o aš vis ta pati — Tavo lūpomis aš gyvenu.

Jaunuolis laizė išdžiūvusias lūpas ir ty-lėjo.

— Neskubėk, Frank, pagalvok, — pri-dėjo ji.

— Meilė! — staiga sušuko jis. — Meilė!

Rita Maru nusišypsojo. Milijonai akių sekė, ką ji atsakys.

— Ne, Frank, ne meilė.

Jaunuolis išsisiūžiojo, nenorėdamas tikėti.

— Gaila, o aš norėjau, kad tu atspėtum, — užliejo alyvos ant degančios širdies Rita Maru.

Policininkui apglumęs vyruką stumiant, ji dar pridėjo: — Labai ačiū, Frank!

(Bus daugiau)

IR IŠOKO OŽELIS I RŪTŲ DARŽELI...

Kai kurios pastabos dėl kol. H. Nagio straipsnio "Dvylika metų mūsų benamės prozos"

VYT. ALANTAS

Kolega H. Nagys net per 6 Dirvos teizinis "tik dalinai". O L. vos numerius išrašė gan idomų Dovydenū kol. H. Nagys pasi- mųs tremties prozaikų katalo- ga. (Dirva, 41-46 Nr. Nr.). Jis padarė nemenką ir sunkoką dar- bą. Galima sakyti, jis padėjo mū- sų tremties prozos istorijos pa- grindus... Vienus jis pagyrė, kitus paglostė, o tretiems taip ir nebeisidavė rašytojo diplomo. Žo- džiū, jis išrikiavo mūsų tremties prozaikus į eilę, gražiai suskirs- tė juos į grupes, sustumdė jas į atskirus kompartmentus ir ant durų prikabino etiketes: realisti- niai estetai, neorealčiai, esti- tiniai realčiai su psichologiniu momentu, buities realčiai, psi- chologiniai beletristai, o į patį paskutinį kompartmentą jis su- grūdė "teizinius realistus".

Kas dar iš kolegų rašytojų ne- žinojo į kurį kompartmentą jam taikyti, tai dabar, po kol. H. Na- gio išrūšiavimo, jam jau abejo- nių nebėkils. Pagaliau, kol H. Nagys bus pasitarnavęs ir skai- tytojai, nes, turėdamas po ranka jo taip kruopščiai paruoštą mūsų prozaikų katalogą-preiskurantą, galės puikiai susiorientuoti, kur ir ant kokios laktos rašytojas pa- tupdytas ir koks jo literatūrinis kursas, žinoma, kol. H. Nagio nustatytas.

Kas be ko, iš kol. H. Nagio aš- trinių rūšiavimo akių neišslydo ir mano kukli pavarė. Jis mane kartu su Vincu Ramonu, Liudu Dovydenū bei Jurgiu Gliauda su- stūmė į kamarelių ir prie durų prikabinę kortelę: "Teiziniai re- alistai".

Ak, žinoma, aš dėl to nė kiek nesijaudinu, nes argi gali širšti, kai tavo kompletentingas rūšiuo- tojas priskiria tai ar anai lite- ratūrinei vėislei? Pagaliau, ar ne vistic, ar tu būsi "teizinis re- alistas", teizinis romantikas" ar "teizinis lyrikas" ar apamai koks teizinis padaras, bet reikalas kiek supainioja, kol. H. Na- gys, įbraklindamas mus į "tezi- nių realistų" kamara, neužmiršta mums prikabinėti ir peilių prie- strėnų.

Mat, kol. H. Nagys bekompro- misiškai ir rūšiai nustato rašy- damas: "Jei kada mūsų išvei- jos, kokią šiandien matome, lite- ratūra mirs, pirmąjį peilį jon bus įsmeigę kaip tik tie moralistai ir ideologai bei pasaulėžiūrininkai (taipgi vadovaujantys juokda- riai) — kompanijėlė visai neblo- ga, V. A. — kurie nebeatsikyrė meno uo politikos, religijos, vi- suomeninių ir tautinių uždavinių etc." Ir sekancioje eilutėje jis tęsia toliau: "Taip tada, kalbė- dami apie sekancioje grupę mūsų prozaikų, mes norėtume parody- ti teizinio realizmo pavyzdį. Tokį atstovavo Vytautas Alan- tas..." (Dirva 46 Nr.).

Taigi, štai nuo šito kol. H. Na- gio acte pamirkytos plunksnos apkaltinimo man ir superstėjo truputį paširdžiai. Kažin kaip ne- labai malonu būti pastatytam po stiklu su prikabinu prie pajuos- tės mėsininko peiliu. Ar negalė- jo kol. H. Nagys būti mažumėlį nuolaidesnis ir vietoje peilio pri- kabinti mums kad ir mažus durk- lelius: vis jau būtų buvę este- tiškiau ir garbingiau. Juk durk- las kadaise buvo labai garbingas bajorystės ženklas, nors juo, ži- noma, galėjai nugalaboti bet ką, kaip ir peiliu...

Taigi, kaip aukščiau minėjau, kol. H. Nagys į tremties litera- tūros budelių, jo švelniai vadi- namų, "teizinių realistų" kamara suvaro mane, V. Ramoną, L. Do- vydeną ir J. Gliaudą, bet, atro- dydą, jis man daro garbę, nes pa- stato tos narsios ketveriukės priešakyje, prikabinamas man prie šono ilgiausį peilį ir lyg už- nerdamas ant kaklo grandinėle su parašu: "Tremties prozos raz- baininkas Nr. 1".

V. Ramonui jis įbruka į ran- kas tik kiseninį peiliuką, nes, jo žodžiais, jo romanas "Kryžiai"

esąs teizinis "tik dalinai". O L. Dovydenū kol. H. Nagys pasi- tenkina tėvišku išpėjimu, pagrū- modamas pirštu; nes jis "taip pat labai dažnai tam svarbiam grožinės prozos reikalavimui nu- sizengia, pamiršdamas meninio kūrinio tikrovės reikalavimus". Žiūrėk, Dovydenai, iš ko duona valgai! O J. Gliaudą kol. H. Na- gys galutinai sumurdo, nesuteik- damas jam net ir literatūros klapčiuko titulo...

Taigi, anot kol. H. Nagio, tie keturi vyrai atsivėdėdami kaišo peilius mūsų tremties prozos nugaron, nes, jo žodžiais, "didak- tika... žudo literatūrą kaip ir kiekvieną meną. Literatūra, ta- pius didaktikos tarnaitė, nebėra verta savo laisvos žmogaus sie- los kūrybinio vardo. Kiekviena nelaivė yra ir buvo viena iš kul- tūros giljotinų". (Dirva, 46 Nr.). Lyg ir išeitų, kad mūsų "teizinių realistų" kovingoji ketveriukė ne tik gerai išsitreniravusi pei- lius valdyti, bet sugeba sėkmin- gai ir giljotiną aptarnauti, gul- dydama po jos peiliu mūsų varg- šes tremties prozą ir apamai tremtinių kultūrą!

Yra akivaizdu, kad kol. H. Na- gys yra sunkiai susirgęs mūsų tremties literatūros gumbu ir, kaip paprastai būna sunkios li- gos atvejais, emė kliedėti apie peilius, giljotinas ir galvažū- džius. Todėl, kolegos rašytojai, jei nenorite atsigulti po kol. H. Nagio giljotiną, susimildami ne- lieskite religinių, visuomeninių ir tautinių temų, neturėkite jo- kios pasaulėžiūros ir moralės. Jei ką sors panašaus skelbsite savo raštuose, būsite literatūros enkavedistai, giljotinos paten- tuoti specialistai ir neteksite "laisvos žmogaus sielos kūrybi- no vardo", nes, mat, rašytojo laisvoji siela turi būti panaši į pakraiką, nepripažįstančią jokių moralinių, jokių religijų bei pa- saulėžiūrų, ji turi nežinoti nei ko nori nei kur eina, rašytojas ne- turi sutepti savo rašytojiško ma- jesteto garuonjančiomis tautinė- mis bei visuomeninėmis proble- momis ir t.t. Ką gi, tai yra pa- saulėžiūra, kaip ir bet kokia kita pasaulėžiūra...

Nei aš čia ginu "teizinį reali- zma", nes, tiesą sakant, aš tos kol. H. Nagio tokiais juodais da- žais atvaizduotos pabaisos nepa- žįstu, nei aš manau skelbti karo žygį prieš bet kokias literatūri- nes sroves, bet vis dėlto teisy- bės vardan turiu pasakyti, kad nei didelį triukšmą Vokietijoje sukėlęs "teizinis" V. Ramono ro- manas "Kryžiai", nei nemažesnį triukšmą sukėlęs Amerikoje ma- no "teizinis" romanas "Pragaro Pošvajstės" tremties prozos bei kultūros dar nenužudė, nes po- minimų knygų pasirodymo išėjo nemaža gerų veikalų ir kultūri- nis gyvenimas lavoninės kvapu kaip pat nepadvelkė.

Todėl man ir peršasi į galvą mintis, kad kažin ar tik kol. H. Nagys nebus išjojęs į ugninę karo žygį kapoti sparnų vėjo ma- lūnėliams? Ir kažin, ar kol. H. Nagio pasišovimas kataloguoti rašytojus, nustatinėti jų kursą bei išrašinėti receptus, kaip ir ką jie turi rašyti, priklauso prie kolegiskų patarnavimų savo plunksnos broliams?

J'accuse!

Galop beieškodamas gyduolių nuo mūsų tremties literatūrinį negalavimų, kol. H. Nagys atsi- vėdėjęs tvieskia Lietuvių Rašy-

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 do- lerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame konti- nente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELEDA

Išaina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.

Rašykite dar šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

Praeitą savaitę: Beirute (1) vyko kietos gatvių kautynės tarp "sukilėlių" ir vyriausybės kariuomenės. JT gen. sekr. Hammarskjöld buvo išvykęs Libanonan tirti įvykius iš pirmųjų šaltinių; Budapešte (2) komunistinės Vengrijos vyriausybė vienu metu su Maskva paskelbė buv. premjero Imre Nagy, gen. Pal Maleter ir kitų dviejų 1956 m. sukilimo vadų nužudymą; (3) premjeras De Gaulle pareiškė, kad jis planuoja Prancūziją padaryti "atomine valstybe" ir reikalauja atominių žinių iš JAV; (4) Macmillano vyriausybė paskelbė septynerių metų Kipro savivaldos planą; (5) Kiprie griekai ir turkai kovojo tarp savęs ir abejai prieš britus; Atėnuose (6) ir Ankaroje (7) tęsėsi antibritinės demonstracijos; Maskvon (8) buvo sušaukti iš Vakarų valstybių sostinių sovietų ambasadoriai ir vyko komunistų partijos CK slapti po- sėdžiai.

tojų Draugijos pirmininkui. Jo stilius šiame punkte įsivaro iki atominės bombos įkarščio. Kol. H. Nagys įsismaginęs tvirtina, kad Draugijos pirmininkas ne tik "įsikūręs beveik dinastine teise", bet ir "paskutinės, bet ne vienintelės" (kol. H. Nagio šauk- tukas) literatūrinės premijos bankroto akivaizdoje! Nepajėgęs arba nenorėjęs "apginti rašyto- jo laisvės prieš asmeniškumą, institucijų terorą, užkulines machinacijas" ir toleravęs viso- kiariopą pačios Draugijos ir jos narių pažeminimą. Ir jis pabrė- žia: "Pelėsių kvapas ir impoten- cija neturėtų rasti vietos gyvam rašytojų organizacijos organi- zme". Taigi, žodynėlis rinktinis, tonas pavyzdinai bačkinis! Pir- mininkas beveik užurpatorius! Premijų bankrotas! Nesugebė- jus arba nenoras apginti rašy- tojų laisvės! (Sic!) Užkulinės machinacijos! Teroras! Toler- avimas narių pažeminimų! Pelė- sių kvapas! Impotencija! J'ac- cuse!

Man rodos, kad kol. H. Nagys savo įsibėgėjime pamiršta arba nenori atsiminti ir kai kurių ki- tų šio klausimo aspektų. Visų pirma, dabartinis Draugijos pi- rininkas ir visa valdyba yra iš- rinkta visos organizacijos narių slapto ir demokratiniu balsavi- mu. Taigi dinastai emė smėle- liuoti tik kol. H. Nagio įkaitu- sioje fantazijoje. Kiek man ži- noma, dabartinis pirmininkas bu- vo visą laiką perrenkamas. Pa- gal Draugijos įstatus pirminin- kas atskirai nerenkamas: išrin- ktoji valdyba pasiskirsto pareigo- mis. Vadinasi, už tikras ar tari- mias blogybes atsakingas ne tik pirmininkas, bet ir visa or- ganizacijos vadovybė.

Kitą vertus, kažin ar kol. H. Nagys pagalvoja, kad be jokio kolegiskio santūrumo ir džen- teloniškumo tvodamas per galvą pirmininkui, tuo pačiu tvorja vi- sai valdybai ir visiems kolegoms, kurių balsu dauguma ši valdyba išrinkta. Aš pats balsavau už dabartinę valdybą, vadinasi, kol. H. Nagys ir man užvožia per pa- kaušį savo pasipiktinuso tribū- no kuoka. Nei valdyba nei pirmi- ninkas manęs neprašė advoka- tauti, bet aš dar norėčiau pri- klausyti prie tų gal kam pa- senėjusių tradicijų palaikytojų, kuriems teisė dar tebėra teisė. Gal ir man ne viskas patinka, ką daro ar ko nedaro dabartinė val- dyba ir pirmininkas, bet juk tam ir yra demokratinė tvarka ir bal- savimai, kad valdžia būtų pakei- čia. Ir aš visą laiką galvoju, kad Rašytojų Draugija yra labai kultūringa organizacija ir man

niekad nebuvo atėjusi į galvą mintis, kad mes, tvarkydami sa- vo vidaus reikalus, turėtume eiti į viešumą pasigriebdami neska- nios bačkinės agitacijos metodų. Aš nežinau, kiek kol. H. Nagio kaltinimai yra teisingi, nes, tie- sų sakant, jis jokių įrodymų ne- patiekia, bet jei jis iš tikrųjų turi tokių baisių kaltinimų prisi- rinkęs didelę bylą, kodėl jis jos nepakloja Draugijos Garbės Teismui?

Pagalvau, ta nelemtoji premi- ja. Atrodo, kad svarbiausia dėl jos ir visi perkūnai emė tranky- tis per tremties rašytojų padan- gę. Aš čia nesprenžiu klausimo, ar ta premija atiteko tikrai ar klaidingu adresu, bet yra uždo- kumentuota, kad premija paskir- ta teisėtai. Štai, prieš mane gu- li Rašytojų Draugijos Revizijos Komisijos aktas, pasirašytas ko- legų Balio Gražulio, Medardo Bavarsko ir Juliaus Kaupo. Ak- to pirmas punktas taip skamba: "1957 metų LRD premija pa- skirta teisėtai. Jokių nusižengi- mo ženklų nerasta". Aišku be komentarų. Tiesa, kituose punk- tuose Revizijos Komisija pažy- mi, kad "praktikuota premijos skyrimo procedūra turi techni- skų trūkumų" ir sugestionuoja, kaip tie trūkumai galėtų būti pa- šalinti, bet esmėje Komisija pri- pažįsta, kad premija paskirta teisėtai.

Tai yra oficialaus mūsų pačių išrinktos Revizijos Komisijos konstatavimas. Prisilaikant, kad ir labai primityvių logikos dė- snių, išeina, kad kol. H. Nagys laužo šonkaulius ir Revizijos Ko- misijai!

Aš neabejoju kol. H. Nagio gerais norais, bet nenorėčiau su- tikti su jo toli gražu nedžentel- meniškais metodais pliekti bota- gu visiems per galvas. Dabar iš- eina kaip anoje dainoje: "Ir išo- ko oželis į rūtų darželį..." Pa- galvau jis užsimena ir apie naujos Rašytojų Draugijos kūrimą. Ką gi, lietuviai dinastų tauta ir, gal būt, netrukus iš vienos Rašyto- jų Draugijos pasigaminsime vi- šą jų seriją. Bet ar nebūtų iš- mintingiau lukterėti naujų Val- dybos rinkimų? Gal bus išrinkti visai nauji žmonės, ir tos visos tikros ar tariamos blogybės sa- vaime išnyks.

Man tik darosi truputį neaju- ku, kad dabartinė Rašytojų Draugijos vadovybė iš visus tuos puolimus visai nereaguoja. Klai- ki ty! Čia tai jau nebegetrai. Ir mano kukliu išmanymu, bet kurios organizacijos vadovybės vienas pagrindinių uždavinių yra žiūrėti savo narių bent šiekios tokios drausmės. Nei visuomenė nei, manau, daugumas kolegų ra- šytojų taip ir nebežino, kas ir kaip ten iš tikrųjų esame. Arba viskas, ką rašo kol. H. Nagys yra teisybė, arba Draugijos vadovy- bė jį turi traukti Garbės Teis- man už bet koki padorumą igno- ruojančius kaltinimus. Tokia lo- giška išvada peršasi, apžvelgiant visą tą nemaloną istoriją.

PO PENKIOLIKOS METŲ

Prancūzas pasakoja apie Lietuvą

Georges Matore, prancū- zų kalbos bei literatūros lek- torius Lietuvos aukštosiose mokyklose, Nepriklausomaj Lietuvoj išgyvenęs penke- rius metus, matęs jos kles- tėjimą ir komunistų areštų išgyvenęs jos pavergimą, Santarvės žurnale paskelbė straipsnį "Laisvės frontas mūsų dvasioje".

Tame straipsnyje Georges Matore apie Lietuvą taip kalba:

Greit bus jau penkiolika me- tų, kai aš palikau Lietuvą, kur esu praleidęs penkerius savo gy- venimo metus — pačius turtin- giausius visų rūšių emocijomis, džiaugsmams, kaip ir kentėjimais.

Gana dažnai, svajonių, nemi- go ar apsimąstymų valandomis, sugrįžta manin spalvingi ir jau- dinantieji vaizdai šios gražiosios ramios šalies, kur lygūs laukai nejuoim susipina su žalomis gi- riomis. Giriomis, į kurias anks- tyvais rytmečiais nekartą išsku- bėdavom rinkti grybų. Kur upės teka taip ramiai vingiuodamos ir lyg sustodamos pasigėrėti palšvo dangaus mėlynėmis... Danguis tokio akvarelinio, ko- kio aš niekur kitur nesu dar ma- tęs... Danguis, prie kurio taip vaiksiai priglūsta lengvi, šilka- sparniai debesėliai...

Visa tai aš vėl pamatau, vos užmerkdamas akis. Štai ten ma- žasis traukinėlis, išpūskuojantis į Biržus... Viešbučio kambarė- lis šiauliuose, Vilniaus gatvėje, be prabangos, su nuogom sie- nom, kuklia lova ir kėde, kaip iš Van Gogh paveikslų... Kaune Konrado kavinė, kur smuikini- kas Pomeranacas grodavo itališ- kos muzikos melodijas, kur ža- vingiosios damos kasdien apie vienuoliktą valandą pradėdavo rinktis savo tradicinės juodos kavos su citrina puodukui ir traškiam poros valandų pasile- pėjimui... Laisvės Alėja, kuri pagal sezoną nurimdavo po snie- go Parko medžių, viršum Igulų Bažnyčios išsiskleidžiančių nuo- stabia aureole, kaipada ryškia, kaipada pasidengusia švelniu ža- lumu, kuris mišo su ryto dangu- mi.

Kartais vėl grįžta manin gat- vių scenos, Klaipėdoje ar Vilni- je. Smėkšteli sodiečių siluetai dumbloto vieškelio posūkyje. Pa- sigirsta sodrios diskusijos tarp kelių įkaušusių pašnekovų... Bliksteli meškeriojojo atsimini- mai ar tos triukšmingos liaudies šventės, kurias ten vadindavome vakaruškomis... Arba tie gal mažiau tikslūs, bet nemažiau gi- liai įsmigę visokios rūšies poty- riai: raugintų kopūstų kvapas statinėse, varnų kvarkimas, ru- ginės duonos ir šaldytų lašinių skonis, kepto paršiuoko užkandis virpančiuose drebučiuose prie skaidriosios stiklėlio Kauno "Centralkos" restorane, arba pu- totas namų darbo alus, kurį tau pylė stiklinėn jauna, svajinga, auksaplaukė mergaitė...

Ant šių atsiminimų, kuriuos išsipasakojau gal per daug asme- ninio būdu, ant šių laimingo gy- venimo reginių dažnai, perda- žnai manėje užslenka skaudūs ir tragiški vaizdai.

Įgyviavimas rusų kariuome- nės, kurios tankai, keldami bai- siausius dulkių debesis, slinko Lentvario keliu ir į kuriuos aš ir mano autobuso bendrakelei- viai žvalgėmės pasimetę, pri- trenkti, apsulbę... 1940 metų birželio mitingai savo raudono- mis vėliavomis, atrodo, jau be- skelbią kruviname vasaros dan- guje Pravieniškųjų žudynes se- kančiais metais... Tai vėl vilks- tinė žydu, tyliai slenkanti į Vil- niaus kapines, kur jie turėjo bū- ti sušaudyti, o jų priešakyje — muzikantas su gitara...

Atleiskite už šiuos gal per- daug asmeninius atsiminimus. Bet negalėčiau jų užtylėti, jie juk sutampa su lietuvių tautos išgyvenimais. Aš vis dar išvystu- save anų šurpų naktų košma-

ruose — neramus, nuvargęs ir išbadėjęs, valandų valandomis atsakinėjantis ironiškai besišyp- sančiam raudonajam tardytojui poliurtais nagais, briilantinų žvilgančiais juodais plaukais...

Ir kada tik, apimtas tos nuo- taikos, daugiau pakreipiu ausį, vėl išgirstu toluoje laiko ap- kurtintus, bet vis gūdžiai tebe- suskambančius balsus mano ka-

Greeting and Best Wishes for a Pleasant Holiday

BARTUNEK CLOTHERS

FINANCE YOUR APPEARANCE

A MODERN TEN-PAY-PLAN

14958 St. Clair Ave.
6529 Union Avenue
833 Prospect Avenue

lėjimo bičiulių, kurie mane iš- mokė pažinti žmogiškosios bro- lybės prasmę.

Dar ši rytą, čia Paryžiuje, ap- silankęs lietuvių bažnytelėje pa- jutau, kaip tebesu susijęs su anuo jų gyvenimu, kuris juk bu- vo ir mano gyvenimas, ir kiek daug saitų mane vis su juo te- beriša.

Užsivalgojau... ir pats sa- tariau: — Nėra viskas žuvę! Is naujo sužerės aušra laisvai Lie- tuvai! Vėl turės prasidėti kito- niškas gyvenimas, gyvenimas pagal žmogiškąjį mastą, su visa jo įvairybe, su miesto ir sodžiaus džiaugsmams, vaišių ir diskusijų malonumais, su Dievo baime ir su audromis, kaipada sunaik- nančiomis derlių, su piniginiais rūpesčiais, tai vėl su giedromis, su didingąja kūrybos laisve, su meilės ekstazėmis.

Tai bus pasaulis, kuris nebe- klausys kolektyvizacijos įsakų ar vien tik sausų gamybos ir technikos įstatymo reikalavimų. Tai bus pasaulis, kuriame žmo- gus sieks tikrai gyventi ir būti laimingas.

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiek- vieną mėnesį — yra gausiai ilus- truotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.
Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.
MARGUČIO metinė prenume- rata \$3.00.

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE. PR 1-0190

Best Wishes to Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

THE EXCELSIOR VARNISH WORKS INCORPORATED

1228 WEST 74th STREET AT 1-8600

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

WILSON PURE OIL SERVICE STATION

8000 BESSEMER AVENUE DI 1-9807

Best Wishes to Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg. TO 1-0200

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

MONONGAHELA & OHIO COAL COMPANY

1900 Euclid Avenue CH. 1-5380

Skyrių tvarko: **Audronė Gelažytė, Algirdas Garlauskas, Ingrida Stasaitė ir Kęstutis Gaidžiūnas.**

MELYNOS KELNĖS IR PALAIDAI MARŠKINIAI

Vasaros dienos mus veda į gatves ir parkus, atsilapojusiom apikaklėm ir lengvu rūbu.

Dar neseniai matėm skubantį mokyklą burius jaunųjų. Berniukų ir mergaičių, tokių pat kaip tu ir aš, kaip mes visi margaspalviai apsirengusių, daugiau ar mažiau pakykusių, bet tvarkingai atrodančių. Iet jau mokslo metai baigėsi, ir vaizdas žymiai kitoks.

Gatvėse ir parkuose sutiksim tas pačias mokyklų moksles. Bet jų beveik neatpažinsim — jos bus su mėlynom kelnėm ir palaidais vyriškais marškiniais. Jos bus tarsi tos pasakų laukinukės, kurios taip atrodo dėl nemėgimo jokios tvarkos ir negerbimo savo mergaitės padėties.

Gerbiu visas mergaites, gražias ir ne taip gražias. Bet kai pamatau mergaites su mėlynom kelnėm ir tais vyriškais palaidais marškiniais, man atrodo, kad yra įvykęs koks nepaprastai didelis nesupratimas. Nesusi-pratimas todėl, kad mergaitės tuose palaiduose marškiniuose nebeatrodo kaip mergaitės. Jos praradusios visą savo grožį, grakštumą ir eleganciją.

Sunku pasakyti, ką reikėtų padaryti, kad apie tai daugiau pagalvotų pačios mergaitės. Geriausia, kad po tokio "apsirengimo" mergaitės ilgiau pasižiūrėtų į jų tai taip mėgiamą veidrodį. Jautresnės iš jų tikrai pamatytų veidrodyje ne save, bet tokias būtybes, kurias ūkininkai stato į brangius javus, kad nuo jų "graužum" pabėgtų alkanų paukščių...

Taip, mergaitės man ir tau patinka, ypač jei jos gražiai apsirengusios ir dailiai elgiasi, bet mergaitės su mėlynom kelnėm ir palaidais vyriškais marškiniais jau nelabai patinka.

Dažnai į jas, praeinančias pro mus, mes rodome pirštus ir juokiamės. Bet juokiamės ne iš džiaugsmo, o iš pašaipos. Ir to vieno pašaipos juoko joms turėtų užtekti, kad kitą kartą gatvėje nepasirodytų taip apsirengusios.

Mergaitė, tu turi būti mergaitė. Ne tau mėlynos kelnės ir palaidi vyriški marškiniai!

Kęstutis Gaidžiūnas

PAIMKIM ARKLĄ, KNYGĄ, LYRĄ IR EIKIM LIETUVOS KELIU...

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šį pavasarį Clevelando Vysk. M. Valančiaus Lituanistinė mokykla atšventė savo mokslo metų užbaigimą. Praeitą sekmadienį šios mokyklos moksleiviai, jų tėveliai, mokytojai bei dalis mūsų visuomenės keletą valandų gyveno bendru džiaugsmu, švenčiant mokslo metų užbaigimą. Į iškilmės susirinko moksleivių tėveliai, gražus visuomenės būrys, Sv. Jurgio parapijos seselės, kun. Dzegoraitis ir net svečias iš Chicagos dail. Rukštelė.

Cituodamas Maironio žodžius "paimkim arklą, knygą, lyrą", — mokyklos vedėjas šiltai žodžiais kreipėsi į moksleivius, nurodėdamas kelią, kuriuo jie turėtų eiti, kad išliktų lietuviais ir būtų naudingais mūsų vargstančiai tėvynei. Maironio žodžiai ypač gyvi šiandieną, kada jaunimas, būdamas atskirtas nuo tėvynės, yra atsidiūręs slidžiam kely, vedančiame į nutautėjimą.

Mokytojas Kavaliūnas perskaitė mokslo metų užbaigimo

kų maršą. Jaunosios "Grandinė-lės" atstovės pašoko Kepurinė. Ypač gražiai pasirodė pirmojo skyriaus mokiniai su montažu "Saulės spindulėlis" ir "Mokiny-s ir Genys". Pasibaigus progra-mai, abiturientai su savo moky-tojais nusifotografavo. I. S.

MISKO BROLIŲ STOVYKLA

Birželio 11-15 dienomis netoli Hampdeno stovyklavo 9 skautai, noredami išaityti egzaminus į 1 skautų patyrimo laipsnį. Stovyklautojai pasirinko vardą "Miško broliai", prisimindami Lietuvos partizanus, kovojančius prieš žiaurųjį tėvynės okupantą.

Stovyklai vadovavo draugininkas v. sklt. Algirdas Garlauskas. Šeštadienį stovyklą atvyko svečių ir skautininkų būrelis. Skautininkai mus egzaminavo, o svečiai stebėjo. Kiekvienas skautas tą dieną įsigijo ir po porą specialybių.

Ne visą laiką mūsų gyvenimas buvo jau toks bajoriskas. Ketvirtadienį ir penktadienį gema mėsos sulaikyti mus palaipinėse, bet patyrę skautai liaus nebūgo ir, nieko nebedami, vykdė savo programą, nors ir pabraidydami po purvą.

Vieną vakarą mus aplankė miško sargas, kuris pradėjo pasakoti, kad žiemomis iš Pensilvanijos į šį mišką ateinančios panteros maisto ieškoti, o šiaip tame miške gyvenančios plėšriosios laukinės katės. Be to, vieną kartą iš cirko vagono buvęs pabėgęs smauglys, tačiau vėliau jis mus nuramino, kad smauglys buvęs sugautas.

Sekmadienio rytą, nugriovę bokštus, išardę tiltus ir užkasę griovius, stovyklautojai susikrovė savo mantą į modernius automobilius ir šiaip taip išropėjo iš miško, lygiai keliais pasileido į jazzo bei "rock-and-roll" civilizaciją. Algis Rukšėnas

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkašinavimo, ko visada reikalauja apdraudęs kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 25:

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

AMALGAMATED ASS'N. OF ST. & E. RY.

Harry Lang — Secretary
740 SUPERIOR AVENUE, W.

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

NEO MOLD COMPANY

INDUSTRIAL SAND BLASTERS

2183 EAST 18th STREET CH 1-2225

HOLIDAY GREETINGS
To Our Friends and Patrons

FROM A FRIEND

Virš 1500 amerikiečių stebėjo Čiurlionio Ansamblio ir Grandinėles koncertus

Šį sekmadienį, vienoje iš gražiausių ir turtingiausių sodybų, esančių Clevelando priemiesty Bratenahle, įvyko Čiurlionio Ansamblio ir Grandinėles du koncertai.

Į Gvinn sodybą susirinko per 1500 sukvieštų amerikiečių, kurie turėjo didelės sodybas ir priklauso Sodų Draugijai. Jie čia apžiūrėjo turtingas augalų kolekcijas ir išklauso dvejų Čiurlionio Ansamblio ir Grandinėles koncertų.

Pertraukų metu Čiurlionio Ansamblio iniciatyva, talkinant dideliui būriui clevelandiečių, buvo suorganizuotas lietuviškų skanėstų turtingas bufetas.

Dirigentas A. Mikulskis, solistės Juzė Krištolaitė ir Aldona Stempuzienė, ansamblio ečiai, Grandinėles vadovas L. Sagys ir šokėjai susilaukė šiltų ovacijų ir labai palankaus įvertinimo. Gilmės šeiminių pagaminti skanėstai buvo bematant išpirkti ir į Čiurlionio namų fondą įplaukė keli šimtai jiems reikalingų dolerių.

Kad šis mūsų stipriųjų meninių jėgų koncertas galėjo įvykti tokioje aplinkumoje ir tuo pačiu laimėti lietuviams daug naujų draugų, didelė padėka priklauso V. Apaniui, kuris toje sodyboje eina sodininko pareigas, su amerikiečiais turi geras ryšius ir pelnytą pasitikėjimą.

Apie šį gražų lietuvių pasirodymą ir jo atgarsius plačiau parašysim kitam Dirvos numeryje.

Vaižganto minėjimą,

Čiurlionio namų sodelyje, praėjusį sekmadienį suruošė Tautinės Sąjungos skyrius. Jį vedė skyriaus pirm. J. Smetona. Pasakaita apie Vaižganto pragiedrusią kūrėybą skaitė Aldona Augustinavičienė. Iš Vaižganto kūrybos skaitė Alina Andolytė. Artūnas Gasparaitis ir Kęstutis Gaidžiūnas.

Minėjimą puošė dail. K. Žilinsko pieštas Vaižganto portretas.

Tradicinę gegužinę

"Kario" žurnalui paremti rengia LVS Ramovės skyrius p. Naurų ūkyje birželio 29 d.

Daugelis clevelandiečių šiuos senus ir gerus lietuvių pažįsta ir prieš keletą metų dalyvaudavo ten ruošiamose gegužinėse. Šiais metais Naurai atremontavo gegužinėms skirtą pastatą, įrengė puikų barą, šokių salę ir kt. Tad lietaus atveju visi puikiai sutilpsime pastogėje.

Gegužinės metu gros geras orkestras, šeiminių paruoš skanių užkandžių, bus gaivinančių ir raminančių gėrimų. Tad visi į gegužinę "Kariui" paremti!

Važiuoti W. 42 keliu iki 303 kelio (Brunswick), ten sukti į dešinę ir važiuoti iki 38 kelio, čia vėl sukti į dešinę. Minėtose kryžkelėse bus užrašas "Ramovė" ir rodyklės.

Parduodamas pianinas

už nedidelę kainą. Teiraukitės Dirvoje.

JUOZO KAMAKIO IR JONO BALEIKOS,
ST. CLAIR SHOE STORE,
12915 St. Clair Ave.

Batų ir odos parduotuvė, didelės batų pasirinkimas ir žemės kainos negu kitur.

Siuntimui į Europą duodama nuolaida.

Batų taisydas paimamos ir pristatomos į namus be mokesčio.

Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v. v.

Telefonas: GL 1-5875, butų — GA 1-7658.

Neo Lithuanai pagerbė savo juniorus

Birželio 20 d. p. Gaidžiūnų namuose Korp! Neo Lithuania se-niorai suruošė gimnaziją baigusiems juniorams pagerbtuves.

Pobūvį trumpu žodžiu atidarė magistra Augustinavičienė, sveikindama visus baigusius mokslo juniorus. Juniorų vardu kalbėjo K. Gaidžiūnas. Ta pačia proga sveikino korp! pirmininkas C. Modestavičius, adv. J. Smetona ir B. Gaidžiūnas. Pobūvį dar kalbėjo juniorai Dalė Benkraitytė ir Antanas Garka, A. Modestavičius.

Pakilioje nuotaikoje buvo pristatyti šie gimnaziją baigę juniorai: Benigna Balseytė, Dalė Benkraitytė, Kęstutis Gaidžiūnas, Algis Garlauskas, Antanas Garka, Vida Gulbinaitė, Vaidevutis Eimutis, Vytautas Macevičius, Vytautas Matulevičius, Algis Matulionis, Algis Modestavičius ir Roma Yasukynaitė.

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI ! LIETUVA

10 Rublių už \$1.—

Mokestis \$5.— iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA

KVITAS PARUPINAMAS

EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

744 Broad Street

Newark 2, New Jersey

Leista Bankų Dept.

ir apdrausta.

Vienos šeimos namas

East 126 St. (į šiaurę nuo St. Clair) 8 kambarių, gaminis, pečius, garažas, puikiam stovy. Turime daugiau įvairių gerų namų pardavimui.

Edvardas Karnėnas

J. G. Oshen Realty and Insurance Service

1141 Ansel Rd.

SW 5-4808 arba ER 1-4732 (49)

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas

1254 Addison Road

Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisy-mas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Parduodami amžini aku-muliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.

Nakties telef.: LI 1-4611.

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą.

J. ir E. Ignatavičiai

677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

PRANEŠAMA... NATIONWIDE'S naujas

ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 metų dienų) NE KIEK NEPADIDEJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkit:

PAULINA MOZURAITIS,

Agentas

SK 1-2183

J. P. MULL-MULIOLIS

6606 Superior

Rūpiniesi, kad iš darbo neat-leistų? Pirk ūkį — turėsi pasto-vų darbą ir pajamas. Parsiduo-da 2 ūkiai 176 ir 100 akrų. Tei-raukis dėl daugiau informacijų.

E. 127 į šiaurę nuo St. Clair gražus 3 seimų namas, 2 butai po 5 kamb., vienas — 3 kamb., rami vietovė, arti visų patogumų, geros pajamos, tikiai \$16,800.

Mūrmis 8 kamb. namas už-miestyje, pilnas rūsys, pristaty-tas garažas, 1 akro gražus skly-pas, vaismedžiai, netoli mokyk-lų ir krautvių, bankas įkainavo \$26,500, prašo tik \$24,900, nes išvyksta į kitą miestą.

E. 74 į šiaurę nuo Superior 2 seimų, 6 ir 5. Gerame stovyje. Aberdeen Ave. gražus 3 mieg. namas, moderni virtuvė, gerai prižiūrėtas.

4 seimų mūrmis apartamentas East Cleveland, labai geroje vie-toje.

Turime daugiau namų įvairio-se rytų Clevelando vietovėse. Skubiai reikia 1 ir 2 seimų namų Sv. Jurgio parapijoje.

Bendradarbis:

Algimantas Dailidė

UT 1-2345 HE 1-8516

(49)

KAS

UŽSISAKĖ

TAS NESIGAILEJO!

DIRVA —

GERI NAMAI

Neff Rd. — East Park Dr. apylinkė iš 5 kamb., ant vieno aukšto, naujas gaso pečius, ga-ražas. Prašo \$14,700.

Gainsboro Rd. — East Cleve-land trijų seimų 5x5x3, 2 nauji gaso pečiai, 2 garažai.

Beachview į pietus nuo Euclid Ave. 5 metų bungalov iš 6 kamb. Prašo \$18,900.

E. 129 St. — Coit Rd. iš 11 kamb. colonial vienai didelei šei-mai; du garažai. Reikalingas re-montas. Prieinama kaina.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty

960 E. 185 St.

KE 1-5030

5 KAMBARIAI IR VONIA

vieno aukšto, ranch stiliaus na-me. Didelis sklypas 80x263. Prie Stevenson Blvd., Eastlake, Ohio. Norint pamatyti — skambinti savininkui WH 3-6581. (52)

PARDUODAMI NAMAI

Eddy Rd. — St. Clair labai ge-ras vienos šeimos namas.

Turime ir daugiau gerų namų. Dviejų seimų, mūrmis, po 5 kamb. Naujos parapijos rajone. Savininkas duoda paskolą.

Keturių miegamų mūrmis na-mas Naujos parapijos rajone. Norintieji pirkti ar parduoti skambinkite:

East Shore Realty

Juočas Mikonis — Brokeris

780 East 185 St.

Ofiso tel. IV 1-6561

Namų — MU 1-2154

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai

Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnaviną įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvėdęs garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metų simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue

936 East 185 St.

EN 1-1763

KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balyš GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Amerikos Lietuvių Tarybos reikalai

Pranešimas, skaitytas Kongrese apie bendrines organizacijas

TEODORAS BLINSTRUBAS

IV.

Pagaliau tenka prieiti prie Amerikos Lietuvių Tarybos — ALTO. Jo struktūra visiems žinoma: keturios, statute pavadintos "centralizuotos ideologinės organizacijos" — Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Federacija, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. — AL Tarybai sudaryti siūnčia po 7 atstovus ir dvi, pavadintos "centralizuotos kultūros ir labdaros organizacijos" — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas — siūnčia po 3 atstovus. Iš viso sudaro 34 nariai, kurie iš savo tarpo išrenka **vieneriems metams**, kaip statute pasakytą, 4 narių Vykdomojį Komitetą, 6 vicepirmininkus ir 4 išdo globėjus. Tai ir yra Valdyba iš 14 narių.

Apie Amerikos Lietuvių Tarybos atliktus darbus, jos pasiekimus laimėjimus, jos reikšmę ir svarbą Amerikos lietuvių tarpe ir t.t., čia dar netenka kalbėti. Yra reikalingi kiti dalykai.

ALT Sąjungos valdyba 3 m. vasario mėn. 25 d. išsiuntinėjo Sąjungos skyriams klausimų lapus Amerikos Lietuvių Tarybos reikalui ir prašė iki nustatyto laiko prisijusti savo atsakymus. Nuomonės šiuo pačiu reikalu buvo renkamos ir iš žymesnių Sąjungos veikėjų... Gauti iš įvairių vietų atsakymai gana įdomūs ir pilni įvairių sumanymų. Jų visų čia nenagrinėsime, tik padarysiu atsakymų apibendrinimus:

1. Ten, kur ALT Sąjungos skyrių veiklos ribose yra Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai, kartais ir kitais vardais besivadiną, Sąjungos skyriai per savo atstovus tuose Tarybos skyriuose ir jų darbuose dalyvauja;

2. Daugumas Sąjungos skyrių vietiniams Tarybos skyriams, jų sudarymu ir veikla yra patenkinti. Tiesa, šiuo atveju ypatiną gąsintį šiais metais sudaro Tarybos New Yorko skyrius...

3. Tačiau nė vienas nepasiskandė, kad būtų patenkintas Amerikos Lietuvių Tarybos (centrinės) vykdomojo organų sudarymo būdu ir jos veikla.

Nepasitenkinimo priežastys labai įvairios. Jose atsispindi tos pačios nuotaikos, kurios reiškėsi kiekviename Sąjungos suvažiavime ar pasitarime. Vargu būtų galima tas visas priežastis čia išvardinti. Paminėsiu tik kelias, kurios tuose atsakymuose yra būdingesnės ir ryškesnės:

1. Amerikos Lietuvių Taryba dabar neatstovauja naujo lietuvių visuomenės susigrupavimo;

2. Tarybos Vykdomajame Komitete nuolatiniškai ir tie patys veidai su tomis pačiomis pareigomis;

3. Kai kurie Vykd. Komiteto nariai dažnai piktžodžiauja prieš tautinę srovę ir ALT Sąjungą, vieną iš pagrindinių organizacijų, sudarančių AL Tarybą;

4. Vykdomojo Komiteto rėšiai su kitais Tarybos ir net Valdybos nariais yra silpni, ir Tary-

bos nariai neturi progos aktyviau dalyvauti Tarybos užsibrėžtų uždavinių vykdyme. Ne veltui vienas buvęs Tarybos narys, ALT Sąjungos atstovas, čia dabar Kongrese esąs, tokius be veiklos pareigų Tarybos narius drįso pavadinti "antspaudais"...

5. Amerikos Lietuvių Tarybos lėšų skirstymas yra daromas ne pagal reikalą ir ne pagal atliekamą darbą bei vykdomus uždavinius ir ne visiems politinių grupių susibūrimams, dirbantiems Lietuvos laisvinimo baruose...

Ir taip toliau.

Nemanau, kad būtų reikalingas nepasitenkinimo priežastis nagrinėti ir aiškintis, kiek jos yra pagrįstos ir tikslios. Jas paminėjau, kad būtų aiškesnės nuotaikos, vyraujančios Sąjungos skyriuose ir nariuose. Manau, kad geriau būtų pasisakyti dėl esminio pasiūlymo, kuris plačiai yra nagrinėjamas daugelio Sąjungos narių ir šiaip tautinės srovės asmenų tarpe ir kuris yra nesibaigiančių diskusijų objektas. Būtent, pasiūlymas, kad tautinė srovė, atstovaujama ALT Sąjungos, pasitrauktų iš Amerikos Lietuvių Tarybos ir Lietuvos vadavimo rūpesčius neštų ir darbą dirbtų savarankiškai ir savo keliu bei išimone. Taip, girdi, kaip ši srovė sėkmingai tai dirbo tarp 1941 metų, kai ji iš Tarybos pasitraukė, ir 1948 metų pabaigos, kada vėl jai sugrįžo...

Nors dažname susirinkime šis klausimas būdavo svarstomas, tačiau aiškiausias to svarstymo laipsnis buvo pasiektas 1956 m. rugsėjo mėn. 22 ir 23 dienomis rajoninėje konferencijoje, įvykusioje Tabor Farmoje, pas p. Juozą Bačiūną.

Konferencijoje dalyvavo ALT Sąjungos Valdybos nariai, daugelis Sąjungos Tarybos narių ir Chicago, Detroito ir Clevelando skyrių vadovybių nariai. Šis klausimas čia buvo svarstytas visoje nuogybėje. Daug kas siūlė visai nutraukti ryšius su Amerikos Lietuvių Taryba ir tuo baigti, girdi, tą tęsytosi ir tautinės srovės ignoravimo komediją... Tačiau šie kraštutiniai pasiūlymai buvo nuslopinti santūresnių siūlymų ir nuomonių balsais. Išrodė, kad tada p. Antano Olio nuomonė tos bylos svarstykles galutinai nukreipė ALT'o naudai. Konferencijos protokole p. A. Olio pasisakymas taip trumpai pažymėtas:

"...mes esame dalis organizacijos, kuri gali Amerikos visuomenėje kalbėti visų lietuvių vardu. Mums ALTe dalyvavimas yra būtinas. Tuo parodome, kad lietuviai Amerikoje yra vieningi. Niekas dabar negali Amerikos tautininkams primesti, kad jie išsijungia iš bendro darbo. Pasitraukus iš ALTO Amerikos visuomenėje ir vyriausybėje sudarytų apie lietuvių nemalonų įspūdį. Tada grįžti esąs lietuvių vienybės ir kiltų suirutės vaizdas. ALTO kai kuriuose žygiuose nedalyvauja, kai numatyti klausimai išrodo neįdomūs ar nereikšmingi. Neįdomios jam ir vidurinės intrigos. Kartu nesutinka, kad mūsų dalyvavimas

Prez. Eisenhoweris sveikina Filipinų prez. Carlos P. Garcia Washingtono aerodrome. Nuoširdus JAV draugas, vadovavęs partizaniniam judėjimui Filipinuose japonų okupacijos metu, Garcia atvyko svarbiems pasitarimams su JAV politikais.

sirenkant jų ir iš sau artimesnių susigrupavimų.

2. ALT Vykdomajį Komitetą siūloma sudaryti ne iš keturių, o iš aštuonių asmenų, po du nuo kiekvienos pagrindinės srovės.

Tada didesnis narių skaičius būtų įjungtas į tiesioginį Vykdomojo Komiteto darbą, ir kiekvienam atveju būtų parengtas pakaitalas, kai tik atsirastų reikalingas.

3. ALT Vykdomajame Komitete siūloma įvesti rotacinę tvarką pareigų pasiskirstyme.

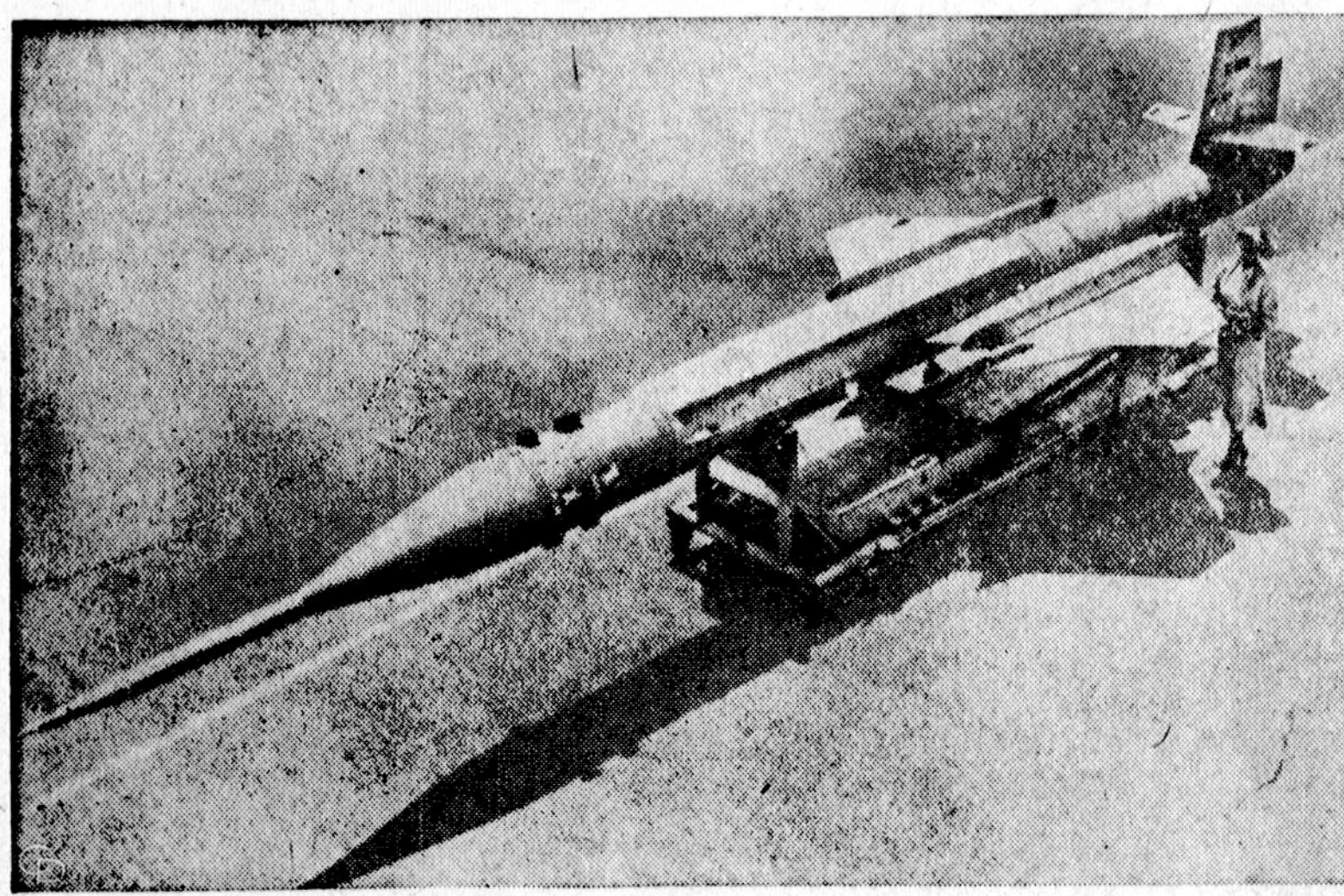
Tokia tvarka, kai vadovybės narių pareigos pasiskirstomos iš anksto numatyta grupių eile, yra sėkmingai naudojama atskirose AL Tarybos skyriuose ir atneša nemažą naudą. Kiekviena grupė jaučia didesnę atsakomybę už Tarybos veiklą ir savo kadencijoje stengiasi pasiekti gausesnį rezultatą. Atsiranda lyg savotiška konkurencija, vyksta lyg varžytynės, ir visa tai yra naudinga Lietuvos bylai.

4. Vardan visų lietuvių vienybės Amerikos Lietuvių Taryba ir jos Vykdomasis Komitetas surinktas lėšas pagal išgales ir pristatytas samatas su konkrečiais išlaidų pozicijų nurodymais skiria ne tik Vilkiui, bet ir Lietuvos Nepriklausomybės Talkai.

Abu šie susigrupavimai dirba reikšmingai Lietuvai darbe, abiejų susigrupavimų nariai ir prijaunantieji duoda savo aukas Tarybai.

Priėmus šį pasiūlymą, tautinės srovės organizacijoms nereikėtų daryti atskirų parengimų, kuriuose vyksta lėšų telkimas sau artimesniems politiniams junginiams paremti. Tada ir ši srovė galėtų daugiau dėmesio ir energijos skirti bendram ALTO fondui sustiprinti. Bendrai jis būtų sudaromas, bendrai nurodytu būdu ir naudojamas...

Tai ir viskas, kas siūloma Amerikos Lietuvių Tarybos reikalui. Kiekvienas sutiks, kad šie pasiūlymai išplaukia iš noro Lietuvos laisvinimo darbe bendrai dirbti. Ir tai nėra siūlymai, kurie galėtų būti tik tautinei srovei naudingi: jie yra visiems reikšmingi, visuotiniai teisingi, o dar labiau — jų priėmimas ir įgyvendinimas visus mus labiau suartintų Lietuvos reikalui.

Florence Cain, viena iš kelių moterų, dirbančių raketų technikos srityje, stovi šalia naujos X-7 raketos, kurią ji padėjo sukonstruoti. 37 pėdų ilgio X-7 buvo perduota JAV aviacijai mėnesiu anksčiau, negu iš karto planuota.

VYRAI, PASITEMPKITE!

Chicago Lietuanistikos Mokykloje dominuoja mergaitės

Chicago Aukštesniąją Lietuvistikos Mokyklą šį pavasarį baigė 29 mokiniai. Visais penketūkiais baigė 5 mergaitės: Nijolė Beleskaitė, Dalia Kolbaitė, Aukšė Liulevičiūtė, Aukšė Paplėnaitė ir Asta Veličkaitė. Kiti abiturientai: G. Baliūnaitė, V. Bajoras, V. Baipšys, D. Binkytė, A. Draugelis, N. Gaižutytė, D. Gudalytė, M. Gumbinaitė, M. Jurkūnaitė, A. Jonušas, D. Karvelytė, I. Mackevičiūtė, M. Mašulis, A. Nausėdaitė, G. Paukštytė, M. Petokas, D. Prišmantaitė, R. Sprindys, A. Tauras, S. Tauras, D. Urbonaitė, E. Valaitis, G. Velžaitė ir L. Žebrauskaitė.

Būdinga, kad mokyklą baigė 19 mergaičių, o tik 10 berniukų. Mokslo pažangumas, kaip parodė baigimo atestatai, taip pat pranašesnis mergaičių.

Abiturientus išleidžiamajame akte sveikino vysk. V. Brizgys, (raštu) konsulas dr. P. Dauzvardis. Jėzuitų vardu — kun. Kubilius SJ, Bendr. apyg. pirm. J. Jasaitis, tėvų komiteto pirm. A. Kuraitis, 8-tos klasės auklėtoja O. Krikščionienė ir 7-tos klasės vardu — M. Stasiūnaitė. Atestatus įteikė direktorė A. Rūgytė. Baigusiųjų vardu kalbėjo D. Kolbaitė.

Meno programoje mokėsi, mokyti. L. Brazdienės vadovaujamos, pašoko Sadutę. Gražiai buvo perteiktas D. Veličkos paruoštas etudais iš Vaizganto Pragiedrulių. Jį režisavo B. Briedienė. Gabioji R. Lampasytė padeklavimo Kudirkos Labora. P. Velbasio studijos mokinės pašoko Tarantellą, o viena pažangiausiųjų studijos mokinė A. Balytė — Šokį nakties tamsoje. Programa baigta Z. Moliejaus sumontuotu Subatvakariu, kurį surežisavo L. Brazdienė ir F. Strolia. Scenos šviesas tvarkė S. Gasiūnas.

Po meninės programos tėvai, svečiai ir abiturientai pabaigtuvės tęsė prie vaišių stalo, kuriuo pasirūpino motinų komisija: Kolbienė, B. Paplėnienė ir Veličkienė. Čia sveikinimai buvo tęsimi. Neatitrūkti nuo gimtojo kamieno, būti tvirto nugarkaulio, aktyviai įsiliesti į visuomeninę veiklą ir daug kitų gražių linkėjimų pareiškė visa eilė dalyvių:

kolegiją sudaro: Eglė Žemgulytė, Rima Košubaitė ir Stasys Mažulis. Visą medžiagą leidimui reikia siųsti: Eglė Žemgulytė — 4315 So. Rockwell St., Chicago 32, Ill.

Straipsniai, informacinė medžiaga, fotografijos (leidinys bus spausdinamas ofseto būdu) bus plaukia iš skyrių, centro, Kanados, Australijos ir kitų vietovių. Leidinys bus 24 puslapių, gausiai iliustruotas fotografijomis, vaizduojančiomis skyrių veiklą.

Pirmuoju numeriu norima susirūšti su visais po pasaulį išplatintais korporantais ir korporantėmis. Visi, kurie tik šiek tiek valdo plunksną, prašomi rašyti ir siųsti nurodytu adresu.

DĖKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Dirvai paremti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Janulevičius M., Cleveland	\$2.00
Vežys G., Chicago	2.00
Kamantas V., Cleveland	1.00
Miliauskas A. Dr., East Lake	10.00
Vitkauskas V., Chicago	2.00
Rėklaitis M., Chicago	2.00
Spirikaitis Al., Garfield Heights	1.00
Valaitis K., Philadelphia	5.00
Liormanas R., Philadelphia	2.00
Šeštokaitis L., Naugatuck	2.00
Miliūnas J., Hollywood	2.00

Aukotojams tariame nuoširdų aciu.

Profesorių d-jos ir švietimo tarybos vardu M. Krikščionas, Mokytojų s-gos sekretorius P. Bagdonas, Chicago Aukšt. Lietuvistikos Mokyklos motinų klubo pirm. M. Rudienė, ateitininkų vardu — A. Balčytis, skautų Br. Klorė, Liet. tautinio akademinio sambūrio vardu — P. Glemža, Draugo — kun. Bagdonavičius, Dirvos — J. Paplėnas ir kt. Tėvų vardu mokyklos vadovybei, mokytojams ir rėmėjams padėjo A. Baliūnas.

Turiningos pabaigtuvės baigtos jaunimo šokiais.

Tėvų jėzuitų namų (juose įsikūrė lituanistikos mokykla prieš metus) atsiradimas Chicagoje išspindė sunkią patalpų problemą. Rėmėjų dėka klasės aprūpintos visiškai tinkamais savo paskirčiai baldais. Sąlygos dabar visu 100% geresnės nei netolimoje praeityje. Bet ar jos išnaudojamos? Ką reiškia Chicago miestui 29 abiturientai!... Jų turėtų ir galėtų čia būti dėšinteriopiai.

Septintoje klasėje yra apie 40 mokinių. Linkime, kad jie visi kitais metais pakartotų š. m. birželio 8 dienos aktą. J. P.

PRANCŪZIJOS KRIZĖ IŠ LINKSMESNĖS PUSĖS (IŠ LAISKO)

Paryžiaus šeimnininkės tomis dienomis erzino ne tiek Alžiro klausimas, kiek staiga atsiradęs bulvių trūkumas. Rytais jos tūkstančiais iškeldavo į užmiesčius, kad vakarais grįžtų su papilnėjusiais maišeliais.

Vyriausybė, pabūgusi žmonių rūstybės, pasiskubino užpirkti bulvių užsienį. Pirmoji 550 tonų siunta atplaukė iš Jugoslavijos. Kai kurie kairiųjų laikraščiai tą bulvių stoką tuoj pat susiejo su De Gaulle šalininkų įsitvirtinimu Alžire.

Nepaisant neramumų, Paryžių, kaip ir kasmet, per Sekmines užplūdo minios užsieniečių. Tą dieną ir amerikiečiai nebedėvėjo žalių ženklų, kurie prieš keletą dienų buvo rekomenduoti užsieniečiams, kad policija jų nesumažintų su triukšmaujančiais paryžiečiais.

Prie įvažiuojamų į sostinę susitelkusiomis ilgomis automobilistų eilėms į akis krito sumažėjęs judėjimo tvarkančių žandarų skaičius. Šiameit jų neužteko, nes visi buvo pašaukti saugoti valdžios pastatus ir patruluoti Paryžiaus gatvėse.

Paryžiaus radijo klausytojai staiga prisiminė karo laikus, kada Londono BBC kasdien perdavinėdavo šifruotus nurodymus prancūzų pogrindžiui. Vyriausybės įsakymu, radiofonas pradėjo perdavinėti slaptus pranešimus karinėms ir civilinėms įstaigoms šiaur. Afrikoje, matyt, kitu keliu negalint su jomis susirūšti.

Tad ir skambėjo mįslingai "asmeniniai pranešimai", kaip pvz.: "Palmė stovi oazėje", į ką Alžiras atsakydavo panašia mįsle: "Koplyčia šį vakarą bus apšviesta".

DETROIT

Baisieji birželio trėmimai ir šiais metais buvo paminėti didžiausiu susikaupimu ir kovinumu prieš raudonųjų Pabaltijos kraštų paverimą. Michigano gubernatorius Williams ir Detroito miesto burmistras Miriam birželio 15 paskelbė Pabaltiečių kančios dieną. Miesto rotušė pasipuošė Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautinėmis vėliavomis.

Minėjimas įvyko Tarptautinio Instituto patalpose. Kalbėjo Detroito miesto tarybos pirmininkė Mary V. Beck, Amerikos kongreso narys T. M. Machrowicz ir Michigano valstybės sekretorius James M. Hare.